

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 149

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

48. sējums

2005. gada 11. jūnijā

Saturs

I Tiesību akti, kuru publicēšana ir obligāta

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 854/2005/EK (2005. gada 11. maijs), ar ko izveido daudzgadīgu Kopienas programmu interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju drošākas izmantošanas veicināšanai ⁽¹⁾ 1
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/14/EK (2005. gada 11. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu ⁽¹⁾ 14
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") ⁽¹⁾ 22

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ.

I

(Tiesību akti, kuru publicēšana ir obligāta)

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS Nr. 854/2005/EK

(2005. gada 11. maijs),

ar ko izveido daudzgadīgu Kopienas programmu interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju drošākas izmantošanas veicināšanai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 153. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

pieņemot lēmumu saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Kopienā vēl aizvien ievērojami palielinās interneta un jaunu tehnoloģiju, piemēram, mobilo tālrunu, izmantošana. Līdztekus tam turpina pastāvēt draudi, īpaši bērniem, kā arī šo tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana un parādās aizvien jauni draudi un ļaunprātīgas izmantošanas veidi. Lai veicinātu interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju iespēju izmantošanu, ir vajadzīgi arī pasākumi, kas veicinātu to drošāku izmantošanu un aizsargātu tiešo patērētāju no nevēlama satura.

(2) Attīstot Lisabonas stratēģiju, e-Eiropa rīcības plāna 2005. gadam nolūks ir veicināt drošus pakalpojumus, drošas lietojumprogrammas un saturu, kas balstās uz plaši pieejamu

platjoslu infrastruktūru. Starp tā mērķiem ir droša informācijas infrastruktūra un vislabākās prakses, salīdzinošās novērtēšanas un e-politikas koordinācijas mehānisma attīstība, analīze un izplatīšana.

(3) Tiesiskajā pamatā, ko izstrādā Kopienas līmenī informācijas sabiedrības digitāla rakstura jautājumu risināšanai, tagad ir ietverti noteikumi attiecībā uz tiešsaistes pakalpojumiem, īpaši tādiem, kas attiecas uz nevēlamiem komerciāliem e-pastiem Direktīvā par privāto dzīvi un elektroniskajām komunikācijām ⁽³⁾, un tādiem, kas attiecas uz svarīgiem pakalpojumu sniedzēju atbildības aspektiem Direktīvā par elektronisko tirdzniecību ⁽⁴⁾, kā arī ir ietverti ieteikumi dalībvalstīm, iesaistītajiem ražošanas pārstāvjiem un iesaistītajām pusēm un Komisijai līdz ar orientējošiem norādījumiem Ieteikumā 98/560/EK ⁽⁵⁾.

(4) Arī turpmāk būs jāveic pasākumi gan attiecībā uz saturu, kas var būt kaitīgs bērniem vai nevēlams tiešajam patērētājam, gan attiecībā uz nelegālu saturu, jo īpaši bērnu pornogrāfiju un rasistiska satura materiāliem.

(5) Būtu vēlams panākt starptautisku vienošanos par juridiski saistošiem pamatnoteikumiem, taču to nebūs viegli izdarīt. Pat ja šādu vienošanos panāks, ar to vien nebūs pietiekami, lai nodrošinātu noteikumu īstenošanu vai to personu aizsardzību, kas ir pakļautas riskam.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību iekšējā tirgū (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Ieteikums 98/560/EK (1998. gada 24. septembris) par Eiropas audiovizuālās un informācijas pakalpojumu nozares konkurētspējas attīstību, veicinot nacionālos satvarus, kuru mērķis ir panākt pielīdzināmu un efektīvu mazgadīgo personu un cilvēku cieņas aizsardzības līmeni (OV L 270, 7.10.1998., 48. lpp.).

⁽¹⁾ 2004. gada 16. decembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2004. gada 2. decembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2005. gada 12. aprīļa Lēmums.

- (6) *Safer Internet* rīcības plānā (1999–2004), kas pieņemts ar Lēmumu Nr. 276/1999/EK ⁽¹⁾, ir paredzēts Kopienas finansējums, kas veiksmīgi ir sekmējis vairākus pasākumus un radījis Eiropas pievienoto vērtību. Turpmāk finansējums palīdzēs jaunām iniciatīvām ņemt par pamatu jau paveikto darbu.
- (7) Vēl aizvien ir vajadzīgi praktiski pasākumi, lai veicinātu ziņošanu par nelegālu saturu tiem, kas ir pilnvaroti ar to nodarboties, lai veicinātu filtrēšanas tehnoloģiju darbības novērtēšanu un šo tehnoloģiju salīdzinošo novērtēšanu, lai izplatītu vislabāko praksi attiecībā uz rīcības kodeksiem par vispārēji atzītām uzvedības normām un lai informētu un izglītotu vecākus un bērnus par labāko veidu, kā gūt labumu no jaunajām tiešsaistes tehnoloģijām drošā veidā.
- (8) Rīcībai dalībvalstu līmenī, iesaistot plašu spektru valsts, reģionālās un vietējās pašvaldības pārstāvjus, tīkla operatorus, vecākus, skolotājus un skolu vadības pārstāvjus, ir liela nozīme. Kopiena var veicināt vislabāko praksi dalībvalstīs, uzņemoties orientējošu lomu gan Eiropas Savienības, gan starptautiskā līmenī un nodrošinot atbalstu Eiropas līmeņa salīdzinošai novērtēšanai, sadarbības tīkliem un lietīšķiem pētījumiem.
- (9) Liela nozīme ir arī starptautiskai sadarbībai, un to var veicināt, koordinēt, attīstīt un īstenot ar Kopienas sadarbības tīkla struktūru palīdzību.
- (10) Tie pasākumi, ko Komisija ir pilnvarota pieņemt atbilstīgi savām izpildpilnvarām, kas tai piešķirtas ar šo lēmumu, būtībā ir vadības pasākumi, kuri saistīti ar programmas īstenošanu, kas būtiski skar budžetu 2. panta a) punkta nozīmē Padomes Lēmumā 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾. Tādēļ šie pasākumi būtu jāpieņem atbilstīgi vadības procedūrai, kas paredzēta minētā lēmuma 4. pantā.
- (11) Komisijai būtu jānodrošina papildināmība un sinerģija ar attiecīgiem Kopienas pasākumiem un programmām, tostarp, *inter alia*, ņemot vērā citu struktūru paveikto darbu.
- (12) Šis lēmums visam programmas darbības laikam paredz kopēju finansējuma summu, kas ir pamats budžeta pārvaldības iestādei gada budžeta procedūras īstenošanā atbilstīgi 33. punktam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 1999. gada 6. maija Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu un budžeta procedūras uzlabošanu ⁽³⁾ budžeta iestādēm ikgadējās budžeta procedūras laikā.
- (13) Tā kā aktuālo jautājumu starptautiskā rakstura dēļ dalībvalstis nespēj pilnībā sasniegt šā lēmuma mērķus, proti, veicināt drošāku interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanu un cīnīties pret nelegālu un nevēlama saturu nonākšanu līdz tiešajam lietotājam, un tie labāk sasniedzami Kopienas līmenī Eiropas mēroga un darbību rezultāta dēļ, Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā izklāstīts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šis lēmums nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.
- (14) Šis lēmums ievēro pamattiesības un principus, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tās 7. un 8. pantā.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Programmas mērķis

1. Šajā lēmumā ir noteikta Kopienas programma laikposmam no 2005. līdz 2008. gadam interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju drošākas izmantošanas veicināšanai, jo īpaši attiecībā uz bērniem, un cīņai pret nelegālu saturu un tiešajam patērētājam nevēlamu saturu.

Programma ir pazīstama kā “*Safer Internet Plus*” programma (šeit turpmāk “Programma”).

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 276/1999/EK (1999. gada 25. janvāris), ar ko pieņem Kopienas daudzgadu rīcības plānu par interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju drošākas lietošanas veicināšanu, apkarojot nelegālu un kaitīgu saturu, jo īpaši attiecībā uz bērnu un nepilngadīgo aizsardzību (OV L 33, 6.2.1999., 1. lpp.). Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 787/2004/EK (OV L 138, 30.4.2004., 12. lpp.).

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁽³⁾ OV C 172, 18.6.1999., 1. lpp. Nolīgumā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu 2003/429/EK (OV L 147, 14.6.2003., 25. lpp.).

2. Lai sasniegtu 1. punktā minētos programmas mērķus, tiks pievērsta uzmanība šādām darbībām:

- a) cīņa pret nelegālu saturu;
- b) nevēlama un kaitīga satura novēršana;
- c) drošākas vides veicināšana;
- d) informētības veicināšana.

Pasākumi, ko veiks saskaņā ar šīm darbībām, ir izklāstīti I pielikumā.

Programmu īsteno saskaņā ar III pielikumu.

2. pants

Līdzdalība

1. Līdzdalība Programmā ir atvērta juridiskām personām, kas reģistrētas dalībvalstīs.

Līdzdalība ir atvērta arī juridiskām personām, kas reģistrētas kandidātvalstīs atbilstīgi esošiem vai plānotiem divpusējiem nolīgumiem ar šīm valstīm.

2. Līdzdalību Programmā var atļaut arī juridiskām personām, kas reģistrētas EBTA valstīs, kas ir EEZ līguma līgumslēdzējas puses saskaņā ar 31. protokolu šim līgumam.

3. Līdzdalību programmā bez Kopienas finansiāla atbalsta saskaņā ar Programmu var atļaut juridiskām personām, kas reģistrētas trešās valstīs, un starptautiskām organizācijām, ja šāda līdzdalība dod ievērojamu ieguldījumu Programmas īstenošanā. Lēmumu, ar ko atļauj šādu līdzdalību, pieņem atbilstīgi 4. panta 2. punktā minētajai procedūrai.

3. pants

Komisijas pilnvaras

- 1. Komisija ir atbildīga par Programmas īstenošanu.
- 2. Komisija uz šā lēmuma pamata sastāda darba programmu.

3. Īstenojot programmu, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošina, ka tā ir konsekventa un papildina citas attiecīgās Kopienas stratēģijas, programmas un darbības, jo īpaši Kopienas pētījumu un tehnoloģiskās attīstības programmas, kā arī *Daphne II* ⁽¹⁾, *Modinis* ⁽²⁾ un *eContentplus* ⁽³⁾ programmu.

4. Komisija pieņem lēmumu saskaņā ar 4. panta 2. punktā minēto procedūru, veicot šādas darbības:

- a) pieņemot un izmainot darba programmu;
 - b) sadalot budžeta izdevumus;
 - c) nosakot kritērijus un saturu uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus atbilstīgi 1. pantā noteiktajiem mērķiem;
 - d) novērtējot pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus iesniegtos projektus Kopienas budžetam, kuros Kopienas ieguldījuma summa ir EUR 500 000 vai lielāka par to;
 - e) jebkādu novirzi no III pielikumā paredzētajiem noteikumiem;
 - f) īstenojot Programmas novērtēšanas pasākumus.
5. Komisija informē 4. pantā minēto komiteju par Programmas īstenošanas progresu.

4. pants

Komiteja

- 1. Komisijai palīdz komiteja.
- 2. Ja ir atsauce uz šo punktu, tad piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu, ņemot vērā minētā lēmuma 8. pantu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 803/2004/EK (2004. gada 21. aprīlis), ar ko pieņem Kopienas rīcības programmu (2004.–2008. gads), lai novērstu un apkarotu vardarbību pret bērniem, jauniešiem un sievietēm un aizsargātu cietušos un riska grupas (programma *Daphne II*) (OV L 143, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2256/2003/EK (2003. gada 17. novembris), ar ko pieņem daudzgadu programmu (2003–2005) "e-Eiropas 2005" rīcības plāna uzraudzībai, labas prakses izplatīšanai un tīklu un informācijas drošības uzlabošanai (*MODINIS*), (OV L 336, 23.12.2003., 1. lpp.). Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 787/2004/EK.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 456/2005/EK (2005. gada 9. marts), ar ko izveido daudzgadu Kopienas programmu, lai Eiropā uzlabotu digitālā satura pieejamību, lietošanu un izmantošanu (OV L 79, 24.3.2005., 1. lpp.).

Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā noteiktais termiņš ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

5. pants

Uzraudzība un novērtēšana

1. Lai nodrošinātu efektīvu Kopienas palīdzības izmantošanu, Komisija nodrošina, ka darbībām, ko īsteno saskaņā ar šo lēmumu, veic iepriekšēju novērtēšanu, uzraudzību un novērtēšanu pēc to pabeigšanas.

2. Komisija uzrauga Programmas projektu īstenošanu. Komisija novērtē veidu, kādā šie projekti ir izpildīti, un to īstenošanas ietekmi, lai noteiktu, vai ir sasniegti tiem sākotnēji izvirzītie mērķi.

3. Vēlākais līdz 2006. gada vidum Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par 1. panta 2. punktā paredzēto darbību īstenošanu. Šajā sakarā Komisija ziņo par finanšu plānā paredzētās 2007.–2008. gada summas konsekvenci. Vajadzības gadījumā Komisija veic vajadzīgos pasākumus atbilstīgi budžeta procedūrām 2007.–2008. gadam, lai nodrošinātu finanšu plānā paredzēto gada apropriāciju konsekvenci.

Komisija iesniedz nobeiguma novērtējuma ziņojumu Programmas darbības beigās.

4. Komisija nosūta savu kvantitatīvo un kvalitatīvo novērtējumu rezultātus Eiropas Parlamentam un Padomei līdz ar jebkādiem atbilstīgiem priekšlikumiem šā lēmuma grozīšanai. Rezultātus nosūta pirms Eiropas Savienības vispārējā budžeta projekta iesniegšanas attiecīgi 2007. un 2009. gadam.

6. pants

Finanšu noteikumi

1. Ar šo finanšu shēmu šajā lēmumā paredzēto Kopienas darbību īstenošanai saskaņā ar šo lēmumu laikposmam no 2005. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 31. decembrim nosaka EUR 45 miljonu apmērā, no kuriem EUR 20,050 miljoni paredzēti laikposmam līdz 2006. gada 31. decembrim.

Laikposmam pēc 2006. gada 31. decembra summu apstiprina, ja tā atbilst spēkā esošajām finanšu aplēsēm laikposmam, kas sākas 2007. gadā.

Gada apropriācijas laikposmam no 2005. līdz 2008. gadam apstiprina budžeta lēmējinstāde, ņemot vērā finanšu plānu.

2. Paredzamais izdevumu sadalījums sniegts II pielikumā.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Strasbūrā, 2005. gada 11. maijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. P. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
N. SCHMIT

I PIELIKUMS

DARBĪBAS

1. 1. DARBĪBA: CĪŅA PRET NELEGĀLU SATURU

Informācijas līnijas ļauj sabiedrības locekļiem ziņot par nelegālu saturu. Viņi iesniedz savus ziņojumus attiecīgajai struktūrai (interneta pakalpojumu nodrošinātājam (ISP), policijai vai attiecīgajai informācijas līnijai tālākas rīcības veikšanai). Civilpersonu informācijas līnijas papildina policijas informācijas līnijas, ja tādas ir. To loma ir atšķirīga no tiesībsardzības iestāžu lomas, jo tās neizmeklē pārkāpumus vai nearestē pārkāpuma izdarītājus un neuzsāk kriminālvajāšanu. Tās var veidot pieredzes centrus, nodrošinot ISP norādes par to, kāds saturs uzskatāms par nelegālu.

Esošais informācijas līniju tīkls ir unikāla struktūra, kuru nebūtu bijis iespējams izveidot bez Kopienas finansējuma. Kā norādīts *Safer Internet* rīcības plāna 2002. gada novērtējuma ziņojumā, šis tīkls ir ļoti veiksmīgi paplašinājis savu dalībnieku skaitu, un tam ir starptautiska sasniedzamība. Lai informācijas līnijas varētu pilnībā attīstīt savu potenciālu, ir nepieciešams nodrošināt Eiropas mēroga piemērošanu un sadarbību, kā arī palielināt efektivitāti, izmantojot informācijas apmaiņu, vislabāko praksi un pieredzi. Kopienas finansējums būtu jāizmanto, lai palielinātu sabiedrības informētību par informācijas līnijām, tādējādi padarot tās efektīvākas.

Finansējumu piešķirs tādām informācijas līnijām, kas ir izvēlētas pēc priekšlikumu izskatīšanas, lai tās darbotos kā tīkla punkti un sadarbotos ar citiem punktiem Eiropas informācijas līniju tīklā.

Vajadzības gadījumā var atbalstīt telefona palīdzības līnijas, kurās bērni var izteikt bažas par nelegālu un kaitīgu saturu internetā.

Vērtējot informācijas līniju efektivitāti, būtu jāņem vērā vairāki rādītāji. Jāievāc kvalitatīvi un kvantitatīvi dati par informācijas līniju izveidi un darbību, par tīkla punktu skaitu valstī, par ģeogrāfisko pārklājumu dalībvalstīs, par saņemto ziņojumu skaitu, par informācijas līniju darbinieku skaitu un pieredzes līmeni, par nosūtītajiem ziņojumiem valsts iestādēm un ISP, lai tās rīkotos, un, cik tas iespējams, par tā rezultātā veiktajām darbībām, konkrēti, par tīmekļa vietņu skaitu un veidu, kuras ISP dzēsuši pēc informācijas līniju ziņojuma saņemšanas. Šie dati, ja tas iespējams, būtu jādara zināmi atklātībā un jānosūta kompetentām iestādēm.

Lai nodrošinātu Programmas efektivitāti, informācijas līnijas ir jāievieš visās dalībvalstīs un kandidātvalstīs, kurās to pašreiz nav. Jaunās informācijas līnijas ātri un efektīvi ir jāiekļauj jau esošajā Eiropas informācijas līniju tīklā. Jāveicina informācijas līniju izveides procesa temps. Būtu jāveicina saites starp šo tīklu un informācijas līnijām trešās valstīs (jo īpaši citās Eiropas valstīs, kurās ir turēts un izveidots nelegāls saturs), dodot iespēju attīstīt kopēju pieeju un nodot tālāk zinātību un vislabāko praksi. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kad tas ir lietderīgi un vajadzīgs, vēl vairāk jāuzlabo civilpersonu informācijas līniju un tiesībsardzības iestāžu sadarbības mehānismi, tostarp, piemēram, attīstot šādu informācijas līniju rīcības kodeksus. Iespējams, informācijas līniju darbiniekiem var būt vajadzīga saņemt juridisku un tehnisku apmācību. Informācijas līniju aktīva līdzdalība sadarbības tīklu veidošanā un pārrobežu darbībās būs obligāta.

Informācijas līnijām vajadzētu būt saistītām ar dalībvalsts pasākumiem, kas ir atbalstīti valsts līmenī, kā arī finansiāli dzīvotspējīgām, lai nodrošinātu turpmāku darbību pēc šīs Programmas beigām. Līdzfinansējums ir paredzēts civilpersonu informācijas līnijām, un tādēļ to nepiešķirs policijas vadītām informācijas līnijām. Informācijas līnijas skaidri liks saprast lietotājiem atšķirību starp to darbību un valsts iestāžu darbību un darīs viņiem zināmus citus veidus, kā paziņot par nelegālu saturu.

Lai sasniegtu maksimālu iedarbību un efektivitāti ar esošo finansējumu, informācijas līnijām ir jāstrādā cik vien iespējami efektīvi. To vislabāk var sasniegt, nozīmējot tīkla koordinācijas punktu, kas atvieglo vienošanos starp informācijas līnijām nolūkā izstrādāt Eiropas līmeņa pamatnostādnes, darba metodes un praksi, kas ievēro valsts tiesību aktus, kuri attiecas uz individuālām informācijas līnijām.

Koordinācijas punktam būs šādas funkcijas:

- veicināt vispārēju tīkla attīstību, lai tam būtu pārredzamība Eiropas līmenī, kā arī palielināt sabiedrības informētību visā Eiropas Savienībā, nodrošinot, piemēram, vienotu struktūru un punktu, kas sniedz tiešu pieeju attiecīgajiem valsts kontaktpunktiem,

- uzturēt sakarus ar attiecīgajām struktūrām nolūkā īstenot tīkla pārklājumu dalībvalstīs un kandidātvalstīs,
- uzlabot tīkla darbības efektivitāti,
- izstrādāt informācijas līniju vislabākās prakses pamatnostādnes un pielāgot tās jaunajām tehnoloģijām,
- rīkot regulāru informācijas un pieredzes apmaiņu starp informācijas līnijām,
- nodrošināt ekspertu konsultācijas un apmācības darbam ar jaunajām informācijas līnijām, jo īpaši kandidātvalstīs,
- nodrošināt sakarus ar informācijas līnijām trešās valstīs,
- uzturēt ciešas darba attiecības ar informētības veicināšanas koordinācijas punktu (sk. 4. punktu), lai nodrošinātu vispārējo programmas darbību kohēziju un efektivitāti un palielinātu sabiedrības informētību par informācijas līnijām;
- piedalīties *Safer Internet Forum* un citos nozīmīgos pasākumos, koordinējot informācijas līniju ieguldījumu/atgriezenisko saiti.

Koordinācijas punkts uzraudzīs informācijas līniju efektivitāti un apkopos precīzus un noderīgus statistikas datus par to darbību (saņemto ziņojumu skaitu un veidu, veikto rīcību un rezultātus, u. c.). Šiem statistikas datiem vajadzētu būt salīdzināmiem starp dalībvalstīm.

Informācijas līniju tīklam būtu jānodrošina pārklājums un ziņojumu apmaiņa par galvenajiem nelegāla satūra veidiem, arī ārpus bērnu pornogrāfijas jomas. Atšķirīgi mehānismi un pieredze var būt vajadzīgi, lai darbotos ar citām jomām, piemēram, ar rasistisku saturu, kas varētu iesaistīt cita veida punktus, kuri strādā ar dažādiem jautājumiem. Tā kā Programmas finanšu un administratīvie resursi ir ierobežoti, ne visi šādi punkti vienmēr saņemtu finansējumu, jo tas varētu būt jākoncentrē koordinācijas punkta izveidei šajās jomās, kam būtu pastiprināta nozīme.

2. 2. DARBĪBA: NEVĒLAMA UN KAITĪGA SATURA NOVĒRŠANA

Papildus darbībai, kas vērsta uz cīņu pret nelegāla satūra avotiem, lietotājiem – atbildīgajiem pieaugušajiem, ja lietotāji ir mazgadīgi, – varētu būt vajadzīgi tehniski līdzekļi. Tādu līdzekļu pieejamību var veicināt, lai dotu iespēju lietotājiem pašiem pieņemt lēmumu par to, kā rīkoties ar kaitīgu un nevēlamu saturu (lietotāja pilnvarošana).

Būtu jāparedz papildu finansējums, lai paplašinātu pieejamo informāciju par filtrēšanas programmatūru un pakalpojumu darbību un efektivitāti, lai lietotājs varētu izdarīt informētu izvēli. Lietotāju organizācijas un zinātniski pētnieciskie institūti var būt vērtīgi partneri, lai to sasniegtu.

Vērtēšanas sistēmas un kvalitātes kritēriji kombinācijā ar filtrēšanas tehnoloģijām var palīdzēt dot lietotājiem iespēju izvēlēties, kādu saturu tie vēlas saņemt, un nodrošināt vecākus un skolotājus Eiropā ar informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu saskaņā ar to kultūras un lingvistiskajām vērtībām. Ņemot vērā iepriekšējo projektu rezultātus, finansējumu varētu piešķirt tādiem projektiem, kuru mērķis ir pielāgot vērtēšanas sistēmas un kvalitātes kritērijus, lai ņemtu vērā telekomunikāciju konverģenci, audio–vizuālos medijus un informācijas tehnoloģijas, kā arī pašregulācijas pasākumus, lai nodrošinātu uzticamību pašnovērtēšanai un dienestiem šīs pašnovērtēšanas precizitātes novērtēšanai. Varētu būt vajadzīgs arī papildu darbs, lai veicinātu vērtēšanas sistēmu izmantošanu un satūra nodrošinātāju kvalitātes kritērijus.

Tā vietā, lai risinātu jebkādas jauno tehnoloģiju darbības sekas pēc tam, kad tās jau izstrādātas, būtu vēlams censties ņemt vērā jauno tehnoloģiju drošību gadījumos, kad tās izmanto bērni, jau to izstrādes laikā. Papildus tehniskiem un komerciāliem apsvērumiem būtu jāņem vērā tāds kritērijs kā tiešā patērētāja drošība. Viens no veidiem, kā to panākt, būtu veicināt viedokļu apmaiņu starp bērnu labklājības speciālistiem un tehniskajiem ekspertiem. Tomēr būtu jāņem vērā tas, ka ne katrs tiešsaistes jomai paredzēts ražojums ir paredzēts, lai to lietotu bērni.

Tādēļ Programma nodrošinās finansējumu tehnoloģiskiem pasākumiem, kas atbilst lietotāju vajadzībām un kas ļauj tiem ierobežot saņemto nevēlamā un kaitīgā satura apjomu un rīkoties ar nevēlamo surogātpastu, ko tie saņem, tostarp tehnoloģiskiem pasākumiem, kas:

- novērtēs pieejamo filtrēšanas tehnoloģiju efektivitāti un nodrošinās sabiedrību ar tādu informāciju skaidrā, vienkāršā veidā, kas atvieglo salīdzināšanu,
- veicinās un koordinēs informācijas un vislabākās prakses apmaiņu attiecībā uz efektīviem paņēmieniem nevēlama un kaitīga satura novēršanai,
- veicinās, lai satura nodrošinātāji intensīvāk ieviestu satura vērtēšanu un kvalitātes kritērijus un lai satura vērtēšanā un kritērijos tiktu ņemta vērā viena un tā paša satura pieejamība, izmantojot dažādus piegādes mehānismus (konverģence),
- ja nepieciešams, veicinās filtrēšanas tehnoloģiju pieejamību, sevišķi valodās, kuras tirgus neklāj pietiekami. Vajadzības gadījumā izmantotajām tehnoloģijām būtu jāaizsargā tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK ⁽¹⁾ un 2002/58/EK.

Tiks veicināta tādu tehnoloģisko līdzekļu lietošanu, kuri veicina privātās dzīves aizsardzību. Šādas darbības pilnībā ņems vērā Padomes Pamatlēmumu 2005/222/TI (2005. gada 24. februāris) par uzbrukumiem, kas izdarīti informācijas sistēmām ⁽²⁾.

Šīs darbības īstenošana būs cieši saistīta ar darbībām attiecībā uz drošākas vides veicināšanu (pašregulatīva darbība) un informētības veicināšanu (sabiedrības informēšanu par to, kā rīkoties ar nevēlamu un kaitīgu saturu).

3. 3. DARBĪBA: VEICINĀT DROŠĀKU VIDĪ

Pašregulācijas sistēmai, kas pilnībā funkcionē, ir būtiska nozīme nevēlama, kaitīga un nelegāla satura plūsmas ierobežošanā. Pašregulācijai ir vairākas sastāvdaļas – konsultācijas un attiecīga pušu pārstāvniecība, rīcības kodeksi, valsts struktūras, kas veicina sadarbību Kopienas līmenī un pašregulācijas pamatnostādņu valsts novērtējums ⁽³⁾. Vēl aizvien ir nepieciešams Kopienas darbs šajā nozarē, lai veicinātu to, ka Eiropas internets un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju ražošanas nozares īsteno rīcības kodeksus.

The Safer Internet Forum, kas 2004. gadā izstrādāts saskaņā ar *Safer Internet* rīcības plānu, mērķis ir kļūt par diskusiju forumu, iesaistot ražošanas nozares pārstāvjus, tiesībsardzības iestādes, politikas veidotājus, lietotāju organizācijas (piem., vecāku un skolotāju organizācijas, bērnu aizsardzības grupas, patērētāju aizsardzības biedrības un civilo un digitālo tiesību organizācijas). Tas nodrošinās platformu valsts līdzregulācijas un pašregulācijas struktūru pieredzes apmaiņai un dos iespēju pārrunāt veidus, kā ražošanas nozare var palīdzēt cīņā pret nelegālu saturu.

Safer Internet Forum nodrošinās mezglu punktu diskusijām ekspertu līmenī un platformu vienprātības panākšanai, nodrošinot secinājumus, ieteikumus, pamatnostādnes u. c. attiecīgām valsts un Eiropas struktūrām.

Safer Internet Forum aptvers visas darbības, veicinot diskusiju un rosinot darbības attiecībā uz nelegālu, nevēlamu un kaitīgu saturu. Forumā būs plenārsēdes un, ja konkrētos jautājumos būs nepieciešams, darba grupas ar skaidri noteiktiem mērķiem un termiņiem, un tas būs tikšanās vieta visu nozaru pārstāvjiem, tostarp valdības aģentūrām un programmām, standarta struktūrām, ražošanas nozares pārstāvjiem, Komisijas dienestiem un lietotāju organizācijām (piem., vecāku un skolotāju organizācijām, bērnu aizsardzības grupām, patērētāju aizsardzības biedrībām un civilo un digitālo tiesību organizācijām). Forums cilvēkiem, kas aktīvi darbojas valsts un Eiropas līmenī, jo īpaši tiem, kas ir iesaistīti dalībvalstu programmās un pasākumos, sniegs iespēju apmainīties ar viedokļiem, informāciju un pieredzi. Vajadzības gadījumā *Safer Internet Forum* būtu jāapmainās ar informāciju un jāsadarbojas ar attiecīgām organizācijām, kas darbojas saistītās jomās, piemēram, informācijas līniju tīkla un informācijas drošības jomā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.). Direktīvā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 69, 16.3.2005., 67. lpp.

⁽³⁾ Skatīt orientējošās valsts līmeņa pamatnostādnes mazgadīgo personu un cilvēku cieņas aizsardzības pašregulācijas pamatnostādņu īstenošanai audiovizuālajā un informācijas pakalpojumu nozarē Ieteikumā 98/560/EK.

Safer Internet Forum īpašie mērķi būs:

- 1) rosināt sadarbības tīkla izveidi starp attiecīgām dalībvalstu struktūrām un attīstīt saites starp pašregulācijas struktūrām ārpus Eiropas;
- 2) rosināt vienprātību un pašregulāciju tādos jautājumos kā tīmekļa vietņu kvalitātes kritēriji, starpmediju satura vērtēšana, vērtēšanas un filtrēšanas tehnikas, tās paplašinot līdz jaunām satura formām, kā, piemēram, tiešsaistes spēlēm, un jauniem informācijas ieguves veidiem, kā, piemēram, mobilie tālruņi;
- 3) rosināt pakalpojuma sniedzējus izstrādāt rīcības kodeksu jautājumos par nelegālas informācijas ievērošanas un izņemšanas procedūras pārskatāmību un rūpību, kā arī sniegtot informāciju lietotājiem par drošāku interneta izmantošanu un to, ka pastāv elektroniskās līnijas, lai ziņotu par nelegālu saturu;
- 4) veicināt vērtēšanas projektu un filtrēšanas tehnoloģiju pētījumus. Lai to sasniegtu, lietotāju organizācijas un zinātniski pētnieciskie institūti var būt vērtīgi partneri.

Esošo un pabeigto projektu rezultātus un atklājumus, kas līdzfinansēti no Programmas budžeta, izmantos procesā. Nodrošinot atvērtu platformu, forums palīdzēs palielināt informētības līmeni un piesaistīt kandidātvalstis un citas trešās valstis, nodrošinot starptautisku pamatu globālas problēmas risināšanā. Tādēļ forums nodrošinās to, ka tādas galvenās apvienības kā lietotāju organizācijas (piem., vecāku un skolotāju savienības, bērnu aizsardzības grupas, patērētāju aizsardzības biedrības un civilo un digitālo tiesību organizācijas), ražošanas pārstāvji un sabiedriskās struktūras apzinās drošākas lietošanas pasākumus Kopienas un starptautiskā mērogā, kā arī par tām tiek informētas un tās veicina.

Līdzdalība *Safer Internet Forum* būs atvērta ieinteresētām pusēm ārpus ES un no kandidātvalstīm. Starptautisko sadarbību veicinās apaļais galds, kas būs saistīts ar forumu, lai nodrošinātu regulāru dialogu par vislabāko praksi, rīcības kodeksiem, pašregulāciju un kvalitātes vērtēšanu. Komisija nodrošinās, ka ir pilnībā izmantotas sinerģijas ar saistītiem forumiem un līdzīgiem pasākumiem.

Var izsludināt konkursus, lai izveidotu sekretariātu, kas palīdzētu *Safer Internet Forum*, ietverot ekspertu atsevišķās jomās, lai tie ierosinātu studiju tēmas, sagatavotu darba dokumentus, vadītu pārrunas un pierakstītu secinājumus.

Cits darbības veids, kas piesaistītu Kopienas līmeņa finanšu atbalstu, varētu būt, piemēram, pašregulācijas projekti, kuros izstrādā pārrobežu rīcības kodeksus. Var paredzēt konsultācijas un palīdzību, lai nodrošinātu sadarbību Kopienas līmenī, izmantojot attiecīgo struktūru sadarbību dalībvalstīs un kandidātvalstīs un izmantojot attiecīgu juridisku un vadības jautājumu sistemātisku pārskatu un ziņošanu, lai palīdzētu izstrādāt pašregulācijas novērtēšanas un sertificēšanas metodes, lai nodrošinātu praktisku palīdzību valstīm, kas vēlas izveidot pašregulācijas struktūras un lai paplašinātu saites ar pašregulācijas struktūrām ārpus Eiropas.

4. 4. DARBĪBA: INFORMĒTĪBAS VEICINĀŠANA

Informētību veicinošas darbības būtu jāpiemēro vairākām nelegāla, nevēlama un kaitīga satura kategorijām (tostarp, piem., saturam, kas uzskatāms par nepiemērotu bērniem un saistīts ar rasismu un ksenofobiju), un vajadzības gadījumā šīm darbībām būtu jāņem vērā jautājumi, kas saistīti ar lietotāju aizsardzību, datu aizsardzību, informācijas un tīkla drošību (vīrusi/surogātpasti). Tās būtu jāpiemēro saturam, kas izplatīts globālajā tīmeklī, kā arī jauniem interaktīvas informācijas un komunikācijas veidiem, ko radījusi straujā interneta un mobilās telefonijas izplatība (piem., vienādranga pakalpojumi, platjoslas video, tūlītēja ziņojumapmaiņa, tērzētava u. c.).

Komisija arī turpmāk veiks pasākumus, lai veicinātu rentablus veidus, kā izplatīt informāciju liela skaita lietotāju, jo īpaši izmantojot pavairošanas organizācijas un elektroniskās izplatīšanas kanālus, lai sasniegtu paredzētās mērķgrupas. Komisija varētu apsvērt jo īpaši jautājumu par masu informācijas līdzekļu izmantošanu un informācijas materiālu izplatīšanu skolās un interneta kafējnīcās.

Programma nodrošinās atbalstu attiecīgajām struktūrām, kuras izvēlēsies pēc atvērtā uzaicinājuma iesniegt pieprasījumus, un kas darbosies kā informētību veicinoši punkti katrā dalībvalstī un kandidātvalstī un kas veiks informētību veicinošus pasākumus un programmas ciešā sadarbībā ar visiem attiecīgajiem pārstāvjiem valsts, reģionālajā un vietējā līmenī. Eiropas pievienoto vērtību nodrošinās koordinācijas punkts, kas darbosies ciešā sadarbībā ar citiem punktiem, lai nodrošinātu vislabākās prakses apmaiņu.

Struktūrām, kas vēlas kļūt par informētību veicinošu punktu, būs jāparāda, ka tām ir spēcīgs valsts iestāžu atbalsts. Tām vajadzētu būt precīzām pilnvarām izglītēt sabiedrību par drošu interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanu vai sniegt apmācības par medijiem un informācijas sistēmām, un tām jābūt nepieciešamajiem finanšu resursiem, lai īstenotu šīs pilnvaras.

Informētību veicinošiem punktiem būs jāveic šādas darbības:

- jāizstrādā saliedēta, tieša un mērķtiecīga informētības veicināšanas kampaņa, izmantojot vispiemērotākos medijus, ņemot vērā vislabāko praksi un pieredzi citās valstīs,
- jāizveido un jāuztur partnerattiecības (formālas vai neformālas) ar galvenajiem dalībniekiem (valdības aģentūrām, preses un plašsaziņas līdzekļu grupām, ISP asociācijām, lietotāju organizācijām, ieinteresētajām pusēm izglītības jomā) un jāveic darbības savā valstī, kas vērstas uz drošāku interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanu,
- jāveicina dialogs un informācijas apmaiņa, jo īpaši starp ieinteresētajām pusēm izglītības un tehnoloģijas jomās,
- vajadzības gadījumā jāsadarbjas tādās jomās, kas ir saistītas ar šo Programmu, piemēram, plašākā mediju un informācijas sistēmu apmācības vai patērētāju tiesību aizsardzības jomā,
- jāinformē lietotāji par Eiropas filtrēšanas programmatūrām un pakalpojumiem un par informācijas līnijām un pašregulācijas sistēmām,
- aktīvi jāveic sadarbība ar citiem punktiem Eiropas tīklā, veicot informācijas apmaiņu par vislabāko praksi, piedaloties sanāsmēs un izveidojot un īstenojot Eiropas pieeju, kas pēc vajadzības pielāgota valsts lingvistiskajām un kultūras īpatnībām,
- jānodrošina ekspertu konsultācijas un tehniska palīdzība jauniem informētību veicinošiem punktiem (jaunos punktus varētu "pielāgot" pieredzējušāki punkti).

Lai nodrošinātu maksimālu sadarbību un efektivitāti, piešķirs finansējumu koordinācijas punktam, kas nodrošinās loģistikas un infrastruktūras atbalstu punktiem katrā dalībvalstī, nodrošinot atpazīstamību Eiropas līmenī, labus sakarus un pieredzes apmaiņu, lai iegūtās zināšanas varētu piemērot arī turpmāk (piemēram, pielāgojot materiālu, ko izmanto sabiedrības informētības veicināšanai).

Koordinācijas punktam būtu:

- jānodrošina efektīvi sakari un informācijas un vislabākās prakses apmaiņa tīklā,
- jānodrošina informētības veicināšanas punkta darbiniekiem interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju drošākas izmantošanas apmācības (mācības pasniedzējiem),
- jānodrošina tehniska palīdzība kandidātvalstīm, kas vēlas uzsākt informēšanas darbības,
- jākoordinē informētības veicināšanas punktu nodrošinātās ekspertu konsultācijas un tehniskā palīdzība jaunajiem informētības veicināšanas punktiem,
- jāierosina rādītāji un jāvada statistikas datu ieguve, analīze un apmaiņa par informēšanas pasākumiem, lai novērtētu to darbības efektivitāti,

- nodrošināt infrastruktūru vienotam, visaptverošam starptautiskam repositorijs (tīmekļa portālam) nodērgai informācijai un informētības veicināšanas un pētījumu resursiem ar lokalizētu saturu (vai lokālām apakšvietnēm pēc vajadzības), tostarp īsās ziņas, rakstus un ikmēneša ziņu izdevumus vairākās valodās, un nodrošināt *Safer Internet Forum* darbību pārskatāmību,
- paplašināt saites, kas saistītas ar informētības veicināšanas darbībām ārpus Eiropas,
- piedalīties *Safer Internet Forum* un citos nozīmīgos pasākumos, koordinējot informētības veicināšanas sadarbības tīkla ieguldījumu/atgriezenisko saiti.

Veiks arī salīdzināmus pētījumus par to, kā cilvēki, īpaši bērni, izmanto jaunās tiešsaistes tehnoloģijas. Citas darbības Kopienas līmenī, piemēram, varētu būt īpašu, bērniem draudzīgu interneta pakalpojumu atbalstīšana vai godalga par gada labāko informētības veicināšanas pasākumu.

II PIELIKUMS

PAREDZAMĀIS IZDEVUMU SADALĪJUMS

1)	Cīņa pret nelegālu saturu	25–30 %
2)	Nevēlama un kaitīga satura novēršana	10–17 %
3)	Drošākas vides veicināšana	8–12 %
4)	Informētības veicināšana	47–51 %

III PIELIKUMS

PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS LĪDZEKĻI

1. Komisija īsteno Programmu saskaņā ar I pielikumā precizēto tehnisko saturu.
2. Programmu īsteno ar šādu netiešu darbību palīdzību:
 - a) dalītu izmaksu pasākumi:
 - i) izmēģinājuma projekti un vislabākās prakses pasākumi. *Ad-hoc* projekti jomās, kas ir nozīmīgas Programmai, tostarp projekti, kas uzrāda vislabāko praksi vai inovatīvu esošo tehnoloģiju izmantošanu;
 - ii) sadarbības tīkli: sadarbības tīkli, kas pulcē vairākas ieinteresētās puses, lai nodrošinātu darbību visā Eiropas Savienībā un lai veicinātu koordinēto pasākumus un zināšanu tālāknodošanu. Tie var būt saistīti ar vislabākās prakses pasākumiem;
 - iii) salīdzinoši un lietišķi Eiropas mēroga pētījumi par to, kā cilvēki, īpaši bērni, izmanto jaunās tiešsaistes tehnoloģijas.

Kopienas finansējums parasti nepārsniedz 50 % no projekta izmaksām. Valsts sektora iestādēm izmaksas var atļūdzināt, ņemot par pamatu 100 % no papildu izmaksām;

- b) papildu pasākumi:

šādi papildu pasākumi veicinās Programmas īstenošanu vai turpmāko darbību sagatavošanu:

- i) salīdzinošā novērtēšana un apsekojumi, lai iegūtu drošus datus par interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju drošāku izmantošanu visās dalībvalstīs, kas iegūti, izmantojot salīdzināmas metodes;
- ii) tādu tehnoloģiju tehniskā novērtēšana kā filtrēšanas tehnika, kas paredzēta interneta un jaunu tiešsaistes tehnoloģiju drošākas lietošanas veicināšanai. Novērtēšanā ņems vērā arī to, vai šīs tehnoloģijas veicina vai neveicina privātās dzīves aizsardzību;
- iii) pētījumi par programmu un tās darbībām, tostarp pašregulācija un darbs pie *Safer Internet Forum*, vai turpmāku darbību sagatavošana;
- iv) konkursi ar godalgām par vislabāko praksi;
- v) informācijas apmaiņa, konferences, semināri, darba grupas un citas sanāksmes un saistītu pasākumu vadība;
- vi) darbības, kas saistītas ar izplatīšanu, informēšanu un komunikāciju.

Pasākumi, kas veltīti ražojumu, procesu vai pakalpojumu tirdzniecībai, tirgvedības darbībām un pārdošanas veicināšanai, ir izslēgti.

3. Daļu izmaksu darbības izraudzīsies, pamatojoties uz Komisijas interneta vietnēs publicētiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus saskaņā ar spēkā esošiem finanšu noteikumiem.
 4. Pieteikumos uz Kopienas atbalstu attiecīgos gadījumos būtu jānorāda finanšu plāns, kurā uzskaitītas visas projektu finansējuma daļas, tostarp finanšu atbalsts, ko lūdz no Kopienas, un jebkādi citi finansējuma lūgumi vai saņemti finansējumi no citiem avotiem.
 5. Papildu pasākumus īsteno, izsludinot konkursus saskaņā ar spēkā esošajiem finanšu noteikumiem.
-

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2005/14/EK

(2005. gada 11. maijs),

ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 47. panta 2. punkta pirmo un trešo teikumu, 55. pantu un 95. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu (mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana) ir jo īpaši svarīga Eiropas pilsoņiem, vai tie būtu apdrošinājuma ņēmēji vai cietušie satiksmes negadījumā. Tas arī ir nozīmīgs jautājums apdrošināšanas sabiedrībām, jo tā ir svarīgs elements nedzīvības apdrošināšanas uzņēmējdarbībā Kopienā. Mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana ietekmē personu pārvietošanās brīvību un transportlīdzekļu brīvu apriti. Tādēļ galvenajam Kopienas darbības mērķim finanšu pakalpojumu jomā būtu jābūt vienotā mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas tirgus stiprināšanai un konsolidēšanai.

(2) Ļoti nozīmīgs progress šajā virzienā ir panākts ar Padomes 1972. gada 24. aprīļa Direktīvu 72/166/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un attiecībā uz kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību ⁽⁴⁾, Padomes 1983. gada 30. decembra Otro direktīvu 84/5/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu ⁽⁵⁾, Padomes 1990. gada 14. maija Trešo direktīvu 90/232/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu ⁽⁶⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 16. maija Direktīvu 2000/26/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (Ceturta direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu) ⁽⁷⁾.

(3) Kopienas mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas sistēmu ir nepieciešams atjaunināt un uzlabot. Šo nepieciešamību apstiprināja apspriedes ar nozari, patērētājiem un cietušu asociācijām.

(4) Lai izvairītos no Direktīvas 72/166/EEK noteikumu iespējamās nepareizas interpretācijas un lai atvieglotu apdrošināšanas seguma iegūšanu transportlīdzekļiem ar pagaidu numura zīmēm, teritorijas, kur transportlīdzeklis parasti atrodas, definīcijai būtu jāatsaucas uz tās valsts teritoriju, kuras numura zīme ir transportlīdzeklim, neatkarīgi no tā, vai šī numura zīme ir pastāvīga vai pagaidu zīme.

(5) Saskaņā ar Direktīvu 72/166/EEK tiek uzskatīts, ka transportlīdzekļi, kuriem ir viltotas vai nelikumīgas numura zīmes, parasti atrodas tās dalībvalsts teritorijā, kura izdevusi sākotnējās numura zīmes. Šis noteikums bieži vien nozīmē to, ka valsts apdrošinātāju apvienībām ir pienākums nodarboties ar tādu negadījumu ekonomiskām

⁽¹⁾ OV C 227 E, 24.9.2002., 387. lpp.

⁽²⁾ OV C 95, 23.4.2003., 45. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2003. gada 22. oktobra Atzinums (OV C 82 E, 1.4.2004., 297. lpp.), Padomes 2004. gada 26. aprīļa Kopējā nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Eiropas Parlamenta 2005. gada 12. janvāra Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta). Padomes 2005. gada 18. aprīļa Lēmums.

⁽⁴⁾ OV L 103, 2.5.1972., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 84/5/EEK (OV L 8, 11.1.1984., 17. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 8, 11.1.1984., 17. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 90/232/EEK (OV L 129, 19.5.1990., 33. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 129, 19.5.1990., 33. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 181, 20.7.2000., 65. lpp.

sekām, kuri nemaz nav saistīti ar dalībvalsti, kurā tās ir reģistrētas. Nemainot vispārējo kritēriju, saskaņā ar kuru numura zīme nosaka teritoriju, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, būtu jāparedz īpašais noteikums gadījumiem, kad negadījumu izraisa transportlīdzeklis bez numura zīmes vai kad tā numura zīme neatbilst vai vairs neatbilst attiecīgajam transportlīdzeklim. Šādos gadījumos un vienīgi prasījumu nokārtošanas nolūkā teritorijai, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, būtu jābūt teritorijai, kurā noticis negadījums.

(6) Lai atvieglotu Direktīvā 72/166/EEK lietotā termina "pārbaudes izlases kārtā" interpretāciju un piemērošanu, būtu jāprecizē attiecīgais noteikums. Mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas sistemātisku pārbaudžu aizliegumu vajadzētu piemērot transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas citas dalībvalsts teritorijā, kā arī transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas trešās valsts teritorijā, taču iebrauc no citas dalībvalsts teritorijas. Ir atļautas tikai nesistemātiskas pārbaudes, kuras nav diskriminējošas un kuras veic kā daļu no kontroles, kuras vienīgais mērķis nav pārbaudīt apdrošināšanu.

(7) Saskaņā ar Direktīvas 72/166/EEK 4. panta a) apakšpunktu dalībvalstis drīkst atkāpties no vispārējā pienākuma, neatliecinot obligātu apdrošināšanu uz transportlīdzekļiem, kas pieder noteiktām fiziskām vai juridiskām personām, kas var būt publiskās vai privātās. Gadījumos, kad negadījumu izraisa šādi transportlīdzekļi, dalībvalstij, kas izdara minēto atkāpi, ir jānozīmē iestāde vai struktūra, kas kompensē zaudējumus cietušajiem negadījumos, kas izraisīti citā dalībvalstī. Lai nodrošinātu to, ka atbilstīgi kompensē zaudējumus ne tikai cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši šādi transportlīdzekļi ārzemēs, bet arī cietušajiem negadījumos, kas notikuši tajā pašā dalībvalstī, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas, neatkarīgi no tā, vai viņi dzīvo šīs valsts teritorijā, minētais pants būtu jāgroza. Turklāt dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to personu sarakstu, kuras ir atbrīvotas no obligātās apdrošināšanas, un to iestāžu un struktūru sarakstu, kuras ir atbildīgas par kompensāciju izmaksu cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši šādi transportlīdzekļi, dara zināmu Komisijai publicēšanai.

(8) Saskaņā ar Direktīvas 72/166/EEK 4. panta b) apakšpunktu dalībvalstīm drīkst atkāpties no vispārējā pienākuma, neatliecinot obligāto apdrošināšanu uz dažu veidu transportlīdzekļiem vai konkrētiem transportlīdzekļiem ar speciālu zīmi. Šādā gadījumā citas dalībvalstis drīkst pieprasīt, lai

personai, kas iebrauc to teritorijā, būtu derīga zaļā karte vai pie robežas noslēgts apdrošināšanas līgums, lai nodrošinātu kompensāciju cietušajiem negadījumā, kuru varētu izraisīt šādi transportlīdzekļi to teritorijā. Taču, tā kā robežu kontroles likvidēšanas dēļ Kopienā nav iespējams nodrošināt to, ka transportlīdzekļi, kas šķērso robežu, ir apdrošināti, kompensāciju cietušajiem ārzemēs izraisītos negadījumos vairs nav iespējams garantēt. Turklāt būtu arī jānodrošina, ka atbilstīgu kompensāciju piešķir ne tikai cietušajiem šādu transportlīdzekļu izraisītos negadījumos ārzemēs, bet arī pašā dalībvalstī, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas. Šim nolūkam dalībvalstīm būtu jāattiecas pret cietušajiem šādu transportlīdzekļu izraisītos negadījumos tāpat kā pret cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši neapdrošināti transportlīdzekļi. Kā paredzēts Direktīvā 84/5/EEK, kompensāciju cietušajiem negadījumos, kurus izraisījuši neapdrošināti transportlīdzekļi, izmaksā par kompensāciju atbildīgā iestāde tajā valstī, kurā noticis negadījums. Gadījumā, ja kompensāciju izmaksā cietušajiem tādu transportlīdzekļu izraisītos negadījumos, uz kuriem attiecas atkāpe, par kompensāciju atbildīgajai iestādei būtu jābūt prasījuma tiesībām pret iestādi tajā dalībvalstī, kurā transportlīdzeklis parasti atrodas. Piecus gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, ņemot vērā pieredzi saistībā ar minētās atkāpes īstenošanu un piemērošanu, Komisijai vajadzības gadījumā būtu jāiesniedz priekšlikumi tās nomainīšanai vai atcelšanai. Būtu jāsvīturo arī attiecīgais noteikums Direktīvā 2000/26/EK.

(9) Lai precizētu mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvu piemērošanas jomu atbilstīgi Līguma 299. pantam, Direktīvas 72/166/EEK 6. pantā un 7. panta 1. punktā būtu jāsvīturo atsauce uz dalībvalstu teritoriju ārpus Eiropas.

(10) Dalībvalstu saistībām garantēt apdrošināšanas segumu vismaz attiecībā uz noteiktām minimālajām summām ir liela nozīme cietušo aizsardzības nodrošināšanā. Direktīvā 84/5/EEK noteiktās minimālās summas ne tikai būtu jākorģē, ņemot vērā inflāciju, bet arī reāli jāpalielina, lai uzlabotu cietušo aizsardzību. Minimālās apdrošināšanas seguma summas par miesas bojājumiem būtu jāapbrēķina tā, lai sniegtu pilnīgu un taisnīgu kompensāciju tiem cietušajiem, kas guvuši ļoti smagus miesas bojājumus, vienlaikus ņemot vērā tādu nelaimes gadījumu nelielo skaitu, kuros iesaistīti vairāki cietušie, un tādu nelaimes gadījumu nelielo skaitu, kuros vairāki cietušie gūst ļoti smagus miesas bojājumus viena un tā paša nelaimes gadījuma gaitā. EUR 1 000 000 par cietušo vai EUR 5 000 000 par prasījumu, neatkarīgi no cietušo skaita, ir pietiekama un pamatota minimālā apdrošināšanas seguma summa. Lai veicinātu šo minimālo summu ieviešanu, no šīs direktīvas īstenošanas dienas būtu jānosaka piecu gadu pārejas laiks. Dalībvalstīm trīsdesmit mēnešu laikā no īstenošanas dienas šīs summas būtu jāpalielina vismaz par pusi no attiecīgajiem līmeņiem.

- (11) Lai nodrošinātu to, ka minimālās apdrošināšanas seguma summas ar laiku nesārūk, būtu jāievieš klauzula par periodisku pārskatīšanu, kā kritēriju izmantojot Eiropas patēriņa cenu indeksu (EPCI), kuru publicē Statistikas birojs, kā noteikts Padomes 1995. gada 23. oktobra Regulā (EK) Nr. 2494/95 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem ⁽¹⁾. Ir nepieciešams noteikt šādas pārskatīšanas procedūras noteikumus.
- (12) Direktīva 84/5/EEK, kas ļauj dalībvalstīm krāpšanas novēršanas nolūkā ierobežot vai nepieļaut par kompensāciju atbildīgajai iestādei veikt maksājumus, ja kaitējumu īpašumam nodara neidentificēts transportlīdzeklis, dažos gadījumos var aizkavēt likumīgu kompensāciju, kas pienākas cietušajiem. Iespēju ierobežot vai nepieļaut kompensācijas izmaksu, pamatojoties uz to, ka transportlīdzeklis nav identificēts, nevajadzētu piemērot, ja iestāde ir izmaksājusi kompensāciju par nozīmīgajiem miesas bojājumiem jebkurai cietušajam, kas cietis tajā pašā negadījumā, kurā radīts kaitējums īpašumam. Dalībvalstis var paredzēt nekompensējamu daļu, kas nepārsniedz minētajā direktīvā noteikto robežvērtību un par kuru var būt atbildīgs īpašuma kaitējuma cietušais. Nosacījumi, saskaņā ar kuriem miesas bojājumus uzskata par nozīmīgajiem, būtu jānosaka ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai administratīvām normām, kurā notika negadījums. Paredzot šos nosacījumus, dalībvalsts var ņemt vērā cita starpā to, vai saistībā ar miesas bojājumu bija nepieciešama uzturēšanās medicīnas iestādē.
- (13) Šobrīd Direktīvā 84/5/EEK dalībvalstīm ir paredzēta iespēja, nepārsniedzot konkrētu robežvērtību, atļaut noteikt nekompensējamu daļu, par kuru atbildīgs būtu cietušais, ja kaitējumu īpašumam nodarījis neapdrošināts transportlīdzeklis. Šī iespēja nepamatoti samazina cietušo aizsardzības līmeni un rada diskrimināciju attiecībā uz citos negadījumos cietušajiem. Tādēļ tas turpmāk vairs nebūtu jāpieļauj.
- (14) Padomes 1988. gada 22. jūnija Otrā direktīva 88/357/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, un par noteikumiem pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvākai izmantošanai ⁽²⁾, būtu jāgroza, lai ļautu apdrošināšanas sabiedrību filiālēm būt pārstāvjiem saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas darbību, kā tas jau ir saistībā ar citiem apdrošināšanas pakalpojumiem.
- (15) Jebkura pasažiera, kas atrodas transportlīdzeklī, iekļaušana apdrošināšanas segumā ir liels spēkā esošo tiesību aktu sasniegums. Šis mērķis būtu apdraudēts, ja atbilstīgi valsts tiesību aktiem vai noteikumiem, kas iekļauti apdrošināšanas līgumā, apdrošināšanas segums neattiektos uz pasažieriem, ja viņi būtu zinājuši vai viņiem būtu vajadzējis zināt, ka transportlīdzekļa vadītājs negadījuma brīdī ir bijis alkohola vai citas apreibinošas vielas reibumā. Parasti pasažieris nevar pareizi noteikt vadītāja reibuma pakāpi. Mērķi atturēt cilvēkus vadīt transportlīdzekli apreibinošu vielu reibuma stāvoklī nevar panākt, samazinot apdrošināšanas segumu tiem pasažieriem, kas ir transportlīdzekļa negadījuma cietušie. Tas, ka uz šiem pasažieriem attiecas transportlīdzekļa obligātā apdrošināšana, neierobežo lēmumus par viņu atbildību, kas tiem, iespējams, būtu jāuzņemas atbilstīgi spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem, vai par kompensācijas lielumu par zaudējumiem konkrētā negadījumā.
- (16) Miesas bojājumi un kaitējums īpašumam, ko cieš gājēji, riteņbraucēji un citi ceļu satiksmes dalībnieki, kas neizmanto mehāniskos transportlīdzekļus un parasti visbiežāk cieš negadījumos, būtu jāsedz ar negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa obligāto apdrošināšanu, ja viņiem pienākas kompensācija atbilstīgi valsts civiltiesību aktiem. Šis noteikums neierobežo lēmumus par civiltiesisko atbildību vai kompensācijas lielumu par zaudējumiem konkrētā negadījumā atbilstīgi valsts tiesību aktiem.
- (17) Dažas apdrošināšanas sabiedrības iekļauj apdrošināšanas polisē noteikumus, kas nosaka, ka līgumu atceļ, ja transportlīdzeklis atrodas ārpus tās dalībvalsts, kurā tas reģistrēts, ilgāk par noteiktu laikposmu. Šāda prakse ir pretrunā Direktīvā 90/232/EEK noteiktajiem principiem, saskaņā ar kuriem obligātajai mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanai, ņemot par pamatu vienreizēju prēmiju, būtu jāattiecas uz visu Kopienas teritoriju. Tādēļ būtu jāprecizē, ka apdrošināšanas segums ir derīgs visā līguma darbības laikā neatkarīgi no tā, vai transportlīdzeklis atrodas citā dalībvalstī kādu noteiktu laikposmu, neskarot dalībvalstu tiesību aktos noteiktās saistības attiecībā uz transportlīdzekļu reģistrāciju.
- (18) Būtu jāveic pasākumi, lai atvieglotu apdrošināšanas seguma saņemšanu par transportlīdzekļiem, kas ievesti no vienas dalībvalsts otrā, pat ja transportlīdzeklis vēl nav reģistrēts galamērķa dalībvalstī. Būtu jāparedz iespēja piemērot pagaidu izņēmumu no vispārējā noteikuma, kas nosaka riska dalībvalsti. Trīsdesmit dienas pēc dienas, kurā transportlīdzeklis pircējam piegādāts, darīts pieejams vai nosūtīts, galamērķa dalībvalsts būtu jāuzskata par riska dalībvalsti.

⁽¹⁾ OV L 257, 27.10.1995., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003, 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 172, 4.7.1988, 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2000/26/EK.

- (19) Personai, kas vēlas noslēgt jaunu mehāniskā transportlīdzekļa apdrošināšanas līgumu ar citu apdrošinātāju, būtu jānodrošina pamatot informāciju par negadījumiem un prasījumiem saskaņā ar veco līgumu. Apdrošinājumaņēmējam būtu jābūt tiesībām jebkurā laikā pieprasīt ziņojumu par prasījumiem vai par to neesamību saistībā ar vienu vai vairākiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas apdrošināšanas līgums, vismaz pēdējo piecu gadu laikposmā, uz ko attiecas līgums. Apdrošināšanas sabiedrībai vai jebkurai struktūrai, ko dalībvalsts nozīmējusi obligātās apdrošināšanas sniegšanai vai šādu apstiprinājumu sagādei, šāds ziņojums būtu jāiesniedz apdrošinājumaņēmējam piecpadsmit dienu laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas.
- (20) Lai nodrošinātu mehānisko transportlīdzekļu negadījumos cietušo pienācīgu aizsardzību, dalībvalstīm būtu jāaizliedz apdrošināšanas sabiedrībām atsaukties uz nekompensējamu daļu pret cietušo personu.
- (21) Tiesības atsaukties uz apdrošināšanas līgumu un izvirzīt tiešu prasību pret apdrošināšanas sabiedrību ir ļoti nozīmīgs faktors jebkura transportlīdzekļa negadījuma cietušo aizsardzībai. Direktīvā 2000/26/EK jau ir noteikts, ka cietušajiem negadījumos, kas notiek dalībvalstī, kura nav cietušās personas dzīvesvieta, un ko izraisa to transportlīdzekļu lietošana, kuri ir apdrošināti un parasti atrodas dalībvalstī, ir tiesības izvirzīt tiešu prasību pret apdrošināšanas sabiedrību, kas sedz atbildīgās personas civiltiesisko atbildību. Lai veicinātu efektīvu un ātru prasījumu nokārtošanu un lai pēc iespējas izvairītos no dārgiem juridiskiem procesiem, šīs tiesības būtu jāpiešķir jebkuru mehānisko transportlīdzekļu negadījumu cietušajiem.
- (22) Lai pastiprinātu jebkuru mehāniskā transportlīdzekļa negadījumā cietušo aizsardzību, Direktīvā 2000/26/EK paredzētā "pamatota piedāvājuma" procedūra būtu jāpiemēro visiem mehānisko transportlīdzekļu negadījumiem. Tā pati procedūra būtu jāpiemēro *mutatis mutandis* arī gadījumos, kad ar negadījumu saistītus prasījumus nokārto valsts apdrošinātāju apvienības, kas paredzētas Direktīvā 72/166/EEK.
- (23) Lai cietušajai personai atvieglotu kompensācijas saņemšanu, informācijas centriem, kas izveidoti atbilstīgi Direktīvai 2000/26/EK, nebūtu jāaprobežojas tikai ar tādas informācijas sniegšanu, kas attiecas uz šajā direktīvā noteiktajiem negadījumiem, bet tai būtu jāsniedz tāda paša veida informācija par jebkuru mehāniskā transportlīdzekļa negadījumu.
- (24) Saskaņā ar 11. panta 2. punktu, skatītu saistībā ar 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās⁽¹⁾, cietušās puses var ierosināt tiesvedību pret civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju tajā dalībvalstī, kurā tām ir domicils.
- (25) Direktīva 2000/26/EK tika pieņemta pirms tika pieņemta Regula (EK) Nr. 44/2001, kas aizstāja 1968. gada 27. septembra Briseles Konvenciju par to pašu jautājumu vairākām dalībvalstīm, atsaucē minētajā direktīvā uz šo konvenciju būtu attiecīgi jāpielāgo.
- (26) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/26/EK,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 72/166/EEK grozījumi

Direktīvu 72/166/EEK groza šādi:

- 1) direktīvas 1. panta 4. punktu groza šādi:
- a) pirmo ievilkumu aizstāj ar šādu ievilkumu:

— "tās valsts teritorija, kuras numura zīme ir transportlīdzeklim, neatkarīgi no tā, vai šī zīme ir pastāvīga vai pagaidu, vai;"

- b) iekļauj šādu ievilkumu:

— "gadījumos, ja transportlīdzeklim nav nekādas numura zīmes vai ja tam ir numura zīme, kas neatbilst vai vairs neatbilst transportlīdzeklim, un tas ir iesaistīts negadījumā tās valsts teritorijā, kurā negadījums noticis, prasījuma nokārtošanas nolūkā, kā paredzēts šīs direktīvas 2. panta 2. punkta pirmajā ievilkumā vai 1. panta 4. punktā Padomes 1983. gada 30. decembra Otrajā direktīvā 84/5/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (*)";

(*) OV L 8, 11.1.1984., 17. lpp.;

(1) OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2245/2004 (OV L 381, 28.12.2004., 10. lpp.)

2) direktīvas 2. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Dalībvalstis atturas veikt pārbaudes attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar transportlīdzekļiem, kas parasti atrodas citas dalībvalsts teritorijā, un transportlīdzekļiem, kuri parasti atrodas trešās valsts teritorijā, taču iebruc to teritorijā no citas dalībvalsts teritorijas. Tomēr tās var veikt nesistemātiskas pārbaudes attiecībā uz apdrošināšanu ar nosacījumu, ka tās nav diskriminējošas un ka tās veic kā daļu no kontroles, kuras vienīgais mērķis nav pārbaudīt apdrošināšanu.”;

3) direktīvas 4. pantu groza šādi:

a) panta a) punkta otrajā daļā:

i) pirmo teikumu aizstāj ar šādu teikumu:

“Šī dalībvalsts veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek izmaksāta kompensācija par jebkādiem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kurus tās teritorijā un citu dalībvalstu teritorijā izraisījuši šo personu transportlīdzekļi.”;

ii) pēdējo teikumu aizstāj ar šādu teikumu:

“Tā dara zināmu Komisijai to personu sarakstu, kas ir atbrīvotas no obligātās apdrošināšanas, un to iestāžu un struktūru sarakstu, kuras ir atbildīgas par kompensāciju. Komisija šo sarakstu publicē.”;

b) panta b) punkta otro daļu aizstāj ar šādu tekstu:

“Šādā gadījumā dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz šā punkta pirmajā daļā minētajiem transportlīdzekļiem piemēro tādu pašu režīmu kā transportlīdzekļiem, kuriem 3. panta 1. punktā noteiktās apdrošināšanas saistības nav izpildītas. Tad par kompensāciju atbildīgajai iestādei dalībvalstī, kurā noticis negadījums, ir prasījuma tiesības pret garantijas fondu, kā paredzēts Direktīvas 84/5/EEK 1. panta 4. punktā, dalībvalstī, kurā parasti atrodas transportlīdzeklis.

Piecus gadus pēc tam, kad stājusies spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/14/EK, ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu (*), dalībvalstis ziņo Komisijai par šā punkta īstenošanu un praktisko piemērošanu. Pēc šo ziņojumu apskates Komisija vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumus par šīs atkāpes nomaiņišanu vai atcelšanu.

(*) OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.”;

4) direktīvas 6. pantā un 7. panta 1. punktā vārdus “vai dalībvalsts teritorijā ārpus Eiropas” svītro.

2. pants

Direktīvas 84/5/EEK grozījumi

Direktīvas 84/5/EEK 1. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“1. pants

1. Direktīvas 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minētā apdrošināšana obligāti attiecas gan uz kaitējumu īpašumam, gan uz miesas bojājumiem.

2. Neskarot lielākas garantijas, ko var noteikt dalībvalstis, katra dalībvalsts pieprasa, lai šī apdrošināšana būtu obligāta vismaz attiecībā uz šādām summām:

a) ja nodarīti miesas bojājumi — minimālā apdrošināšanas seguma summa EUR 1 000 000 katram cietušajam vai EUR 5 000 000 par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita;

b) ja nodarīti zaudējumi īpašumam — EUR 1 000 000 par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita.

Ja nepieciešams, lai pielāgotu dalībvalstīs noteiktās minimālās seguma summas atbilstīgi šajā punktā noteiktajām, dalībvalstis var noteikt ne vairāk kā piecu gadu pārejas laikposmu, sākot no Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maijs Direktīvas 2005/14/EK, ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu (*), īstenošanas dienas.

Dalībvalstis, kas nosaka šādu pārejas laikposmu, par to informē Komisiju un norāda pārejas laika garumu.

Dalībvalstis paaugstina garantijas vismaz par pusi no šajā punktā noteiktajiem līmeņiem 30 mēnešu laikā pēc Direktīvas 2005/14/EK īstenošanas dienas.

3. Ik pēc pieciem gadiem pēc Direktīvas 2005/14/EK spēkā stāšanās dienas vai pēc jebkura 2. punktā minētā pārejas laikposma beigām minētajā punktā norādītās summas pārskata atbilstīgi Eiropas patēriņa cenu indeksam (EPCI), kā noteikts Padomes 1995. gada 23. oktobra Regulā (EK) Nr. 2494/95 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem (**).

Summas pielāgo automātiski. Šīs summas palielina ar procentu izmaiņu, ko uzrāda EPCI attiecīgajā laikposmā, tas ir, piecus gadus tieši pirms pārskata, un tās noapaļo līdz EUR 10 000.

Komisija ziņo pielāgotās summas Eiropas Parlamentam un Padomei un nodrošina, ka tās tiek publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. Katra dalībvalsts izveido vai pilnvaro iestādi, kas sniegtu kompensāciju vismaz obligātās apdrošināšanas līmenī par kaitējumu īpašumam vai miesas bojājumiem negadījumos, kurus izraisījuši neidentificēti transportlīdzekļi vai transportlīdzekļi, kam nav nokārtota 1. punktā paredzētā apdrošināšana.

Pirmā daļa neskar dalībvalstu tiesības ņemt vērā iestādes maksātas kompensācijas kā papildu vai cita veida kompensācijas un tiesības izstrādāt noteikumus, lai kārtotu atlīdzības prasījumu starp iestādi un personu vai personām, kas atbild par negadījumu, un citiem apdrošinātājiem vai sociālā nodrošinājuma iestādēm, kuras pieprasa atlīdzināt cietušajam par to pašu negadījumu. Tomēr dalībvalstis nevar atļaut iestādei izvirzīt nosacījumu kompensācijas izmaksai, saskaņā ar kuru cietušajai personai jāpierāda, ka atbildīgā persona nespēj vai atsakās maksāt.

5. Cietušais katrā ziņā var griezties tieši iestādē, kam, pamatojoties uz informāciju, kuru pēc tās lūguma sniedz cietušais, jādod pamatota atbilde par jebkādas kompensācijas izmaksu.

Tomēr dalībvalstis var noteikt, ka minētajai iestādei nav jāmaksā kompensācija personām, kas brīvprātīgi ienākuši transportlīdzeklī, kurš radījis kaitējumus vai miesas bojājumus, ja iestāde var pierādīt, ka personas ir zinājušas, ka tas nav apdrošināts.

6. Dalībvalstis var ierobežot minētās iestādes maksātu kompensāciju vai noteikt, ka tai nav jāmaksā kompensācija, ja īpašumam kaitējis neidentificēts transportlīdzeklis.

Tomēr, ja iestāde ir izmaksājusi kompensāciju par nozīmīgajiem miesas bojājumiem jebkuram cietušajam, kas cietis tajā pašā negadījumā, kurā kaitējumu īpašumam radījis neidentificēts transportlīdzeklis, dalībvalstis nevar liegt izmaksāt kompensāciju par kaitējumu īpašumam, pamatojoties uz to, ka transportlīdzeklis nav identificēts. Taču dalībvalstis var paredzēt nekompensējamu daļu, kas nepārsniedz EUR 500 un par kuru šāda īpašuma kaitējuma cietušais ir atbildīgs.

Nosacījumi, saskaņā ar kuriem miesas bojājumus uzskata par nozīmīgajiem, paredz saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai administratīvām normām, kurā notiek negadījums. Šajā sakarā dalībvalsts var ņemt vērā cita starpā to, vai saistībā ar miesas bojājumu bija nepieciešama uzturēšanās medicīnas iestādē.

7. Katra dalībvalsts piemēro savus normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz iestādes maksātu kompensāciju, neskarot nevienu citu praksi, kas ir labvēlīgāka cietušajam.

(*) OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.

(**) OV L 257, 27.10.1995., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003, 1. lpp.).”

3. pants

Direktīvas 88/357/EEK grozījums

Svītro Direktīvas 88/357/EEK 12.a panta 4. punkta ceturtnās daļas otro teikumu.

4. pants

Direktīvas 90/232/EEK grozījumi

Direktīvu 90/232/EEK groza šādi:

1) direktīvas 1. pantā starp pirmo un otro daļu iekļauj šādu daļu:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka jebkuri tiesību aktu noteikumi vai apdrošināšanas polises līguma klauzulas, saskaņā ar kurām apdrošināšanas segums neattiecas uz pasažieriem, ja viņš zināja vai viņam būtu vajadzējis zināt, ka transportlīdzekļa vadītājs negadījuma brīdī bijis alkohola vai citas apreibinošas vielas reibumā, tiktu uzskatītas par spēkā neesošām attiecībā uz šāda pasažiera prasījumiem.”;

2) iekļauj šādu pantu:

“1.a pants

Direktīvas 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minētā apdrošināšana attiecas uz miesas bojājumiem un kaitējumu īpašumam, ko cieš gājēji, riteņbraucēji un citi ceļu satiksmes dalībnieki, kas neizmanto mehāniskos transportlīdzekļus un kuriem saskaņā ar valsts civiltiesību aktiem ir tiesības uz kompensāciju sakarā ar negadījumiem, kuros iesaistīts transportlīdzeklis. Šis pants neskar civiltiesisko atbildību vai zaudējumu summu.”;

3) direktīvas 2. panta pirmo ievilkumu aizstāj ar šādu ievilkumu:

“— balstoties uz vienreizēju prēmiju, visā līguma darbības laikā attiecas uz visu Kopienas teritoriju, tostarp jebkurā laikposmā līguma darbības laikā, kad transportlīdzeklis atrodas citās dalībvalstīs; un”;

4) iekļauj šādus pantus:

“4.a pants

1. Atkāpjoties no Direktīvas 88/357/EEK (*) 2. panta d) punkta otrā ievilkuma, ja transportlīdzekli nosūta no vienas dalībvalsts uz otru, tad par riska dalībvalsti uzskata galamērķa dalībvalsti trīsdesmit dienas uzreiz pēc dienas, kurā pircējs ir akceptējis piegādi, pat ja transportlīdzeklis nav oficiāli reģistrēts galamērķa dalībvalstī.

2. Gadījumā, ja transportlīdzeklis ir iesaistīts negadījumā šā panta 1. punktā minētā laikposmā, būdams neapdrošināts, Direktīvas 84/5/EEK 1. panta 4. punktā minētā iestāde galamērķa dalībvalstī ir atbildīga par minētās direktīvas 1. pantā paredzēto kompensāciju.

4.b pants

Dalībvalstis nodrošina, ka apdrošinājumaņēmējam ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt ziņojumu par prasījumiem saistībā ar trešās puses atbildību attiecībā uz vienu vai vairākiem transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas apdrošināšanas līgums vismaz pēdējo piecu gadu laikā, uz ko attiecas līgums, vai arī ziņojumu, ka šādu prasījumu nebija. Apdrošināšanas sabiedrība vai struktūra, ko var nozīmēt dalībvalsts obligātās apdrošināšanas vai šādu ziņojumu sniegšanai, šādu ziņojumu sniedz apdrošinājumaņēmējam vēlākais piecpadsmit dienas pēc pieprasījuma iesniegšanas.

4.c pants

Apdrošināšanas sabiedrības nevar atsaukties uz nekompensējamu daļu pret negadījumā cietušo personu, ciktāl tas attiecas uz Direktīvā 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minēto apdrošināšanu.

4.d pants

Dalībvalstis nodrošina, ka pusēm, kas cietušas Direktīvas 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minētā apdrošinātā transportlīdzekļa radītā negadījumā, ir tiesības izvirzīt tiešu prasību pret apdrošināšanas sabiedrību, kas sedz atbildīgās personas civiltiesisko atbildību.

4.e pants

Dalībvalstis ievieš Direktīvas 2000/26/EK (**) 4. panta 6. punktā paredzēto procedūru to prasījumu nokārtošanai, kas radušies no jebkura Direktīvas 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minētā apdrošinātā transportlīdzekļa radītā negadījuma.

Negadījumiem, kuru attiecīgos prasījumus var nokārtot saskaņā ar Direktīvas 72/166/EEK 2. panta 2. punktā paredzēto valstu apdrošinātāju apvienību sistēmu, dalībvalstis ievieš to pašu procedūru, kas paredzēta Direktīvas 2000/26/EK 4. panta 6. punktā. Šīs procedūras piemērošanas nolūkā jebkuru atsauci uz apdrošināšanas sabiedrību uzskata par atsauci uz Direktīvas 72/166/EEK 1. panta 3. punktā minētajām valstu apdrošinātāju apvienībām.

(*) Padomes 1988. gada 22. jūnija Otrā direktīva 88/357/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, un par noteikumiem pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvākai izmantošanai (OV L 172, 4.7.1988, 1. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2000/26/EK (OV L 181, 20.7.2000, 65. lpp.).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 16. maija Direktīva 2000/26/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (Ceturtnā transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīva) (OV L 181, 20.7.2000, 65. lpp.);

5) direktīvas 5. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot viņu pienākumus saistībā ar Direktīvu 2000/26/EK, informācijas centri, kas izveidoti vai apstiprināti saskaņā ar minētās direktīvas 5. pantu, sniedz minētajā pantā noteikto informāciju jebkurai pusei, kas iesaistīta jebkurā Direktīvas 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minētā apdrošinātā transportlīdzekļa radītā negadījumā.”

*5. pants***Direktīvas 2000/26/EK grozījumi**

Direktīvu 2000/26/EK groza šādi:

1) iekļauj šādu 16.a) apsvērumu:

“16.a) saskaņā ar 11. panta 2. punktu, skatītu saistībā ar 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civiltiesiskās un komercietiskās (*), cietušās puses var sākt tiesvedību pret civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju tajā dalībvalstī, kurā tām ir domicils;

(*) OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2245/2004 (OV L 381, 28.12.2004., 10. lpp.).”

2) direktīvas 4. panta 8. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“8. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja norīkošana pati par sevi nav filiāles atvēršana 1. panta b) punkta nozīmē Direktīvā 92/49/EEK (*), un atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi neuzskata par iestādi Direktīvas 88/357/EEK 2. panta c) punkta nozīmē vai

— iestādi, kas paredzēta 1968. gada 27. septembra Briseles Konvencijā par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās — ciktāl tas attiecas uz Dāniju,

— iestādi, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 44/2001 — ciktāl tas attiecas uz pārejām dalībvalstīm.

(*) OV C 27, 26.1.1998., 1. lpp. (konsolidētā versija).”;

3) 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā svīturo 2. punkta ii) daļu.

4) iekļauj šādu pantu:

“6.a pants

Centrālā iestāde

Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai atvieglotu cietušajiem, viņu apdrošinātājiem vai likumīgajiem pārstāvjiem savlaicīgu piekļūšanu pamatdatiem, kas nepieciešami prasījumu kārtošanai.

Šos pamatdatus, ja vajadzīgs, var iegūt elektroniskā veidā katras dalībvalsts centrālajā glabātavā, un tie ir pieejami attiecīgajā gadījumā iesaistītajām pusēm pēc to pieprasījuma.”

6. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2007. gada 11. jūnijam. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis paredz šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai.

Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces.

2. Dalībvalstīs saskaņā ar Līgumu var palikt spēkā vai stāties spēkā noteikumi, kas cietušanai personai ir labvēlīgāki, nekā šīs direktīvas izpildei vajadzīgie noteikumi.

3. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā tās publicēšanas dienā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

8. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2005. gada 11. maijā

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*
J. P. BORRELL FONTELLES

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
N. SCHMIT

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2005/29/EK

(2005. gada 11. maijs),

kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva")

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Līguma 153. panta 1. punkts un 3. panta a) apakšpunkts paredz, ka Kopienai jāveicina augsts patērētāju aizsardzības līmenis, pieņemot pasākumus saskaņā ar Līguma 95. pantu.
- (2) Saskaņā ar Līguma 14. panta 2. punktu iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču un pakalpojumu brīva aprīte un brīvība veikt uzņēmējdarbību. Izvērst godīgu komercpraksi telpā bez iekšējām robežām ir būtiski svarīgi, lai veicinātu pārrobežu darbību attīstību.
- (3) Dalībvalstu tiesību aktos, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, ir ievērojamas atšķirības, kas var radīt būtiskus konkurences traucējumus un šķēršļus iekšējā tirgus sekmīgai

darbībai. Reklāmas jomā Padomes 1984. gada 10. septembra Direktīva 84/450/EEK par maldinošu un salīdzinošu reklāmu ⁽³⁾ paredz minimālos kritērijus tiesību aktu saskaņošanai attiecībā uz maldinošu reklāmu, bet neliedz dalībvalstīm saglabāt vai paredzēt pasākumus, kas nodrošina plašāku patērētāju tiesību aizsardzību. Tādēļ dalībvalstu noteikumi par maldinošu reklāmu būtiski atšķiras.

- (4) Šīs atšķirības rada neskaidrību par to, kādas valsts noteikumi attiecas uz negodīgu komercpraksi, kas kaitē patērētāju ekonomiskajām interesēm un rada daudz šķēršļu, kuri ietekmē uzņēmējdarbību un patērētājus. Tādi šķēršļi uzņēmumiem palielina iekšējā tirgus brīvību izmantošanas izmaksas, jo īpaši, ja uzņēmumi vēlas nodarboties ar pārrobežu tirgdarbību, reklāmas kampaņām un pārdošanas veicināšanas pasākumiem. Šādi uzņēmumi arī vieš patērētājos neskaidrību par viņu tiesībām un mazina uzticību iekšējam tirgum.

- (5) Tā kā nav vienādu noteikumu Kopienas līmenī, šķēršļus preču un pakalpojumu brīvai pārrobežu aprītei vai brīvībai veikt uzņēmējdarbību varētu pamatot ar Eiropas Kopienas Tiesas praksi tikmēr, kamēr ar tiem paredzēts sargāt atzītus mērķus saistībā ar sabiedrības interesēm un tie ir samērīgi ar šiem mērķiem. Ņemot vērā Kopienas mērķus, kas izklāstīti Līguma noteikumos un sekundārajos Kopienas tiesību aktos par pārvietošanās brīvību, un saskaņā ar Komisijas komerciālo komunikāciju politiku, kā izklāstīts Komisijas paziņojumā "Papildinājums Zaļajai grāmatai par komerciālajām komunikācijām iekšējā tirgū", tādi šķēršļi būtu jālikvidē. Šos šķēršļus var likvidēt, tikai izstrādājot Kopienas līmenī vienādus noteikumus, ar ko ievieš augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, un Kopienas līmenī noskaidrojot dažus juridiskus jēdzienus, ciktāl tas vajadzīgs netraucētai iekšējā tirgus darbībai un lai atbilstu juridiskās noteiktības prasībai.

⁽¹⁾ OV C 108, 30.4.2004., 81. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2004. gada 20. aprīļa Atzinums (OV C 104 E, 30.4.2004., 260. lpp.), Padomes 2004. gada 15. novembra Kopējā nostāja (OV C 38 E, 15.2.2005., 1. lpp.), Eiropas Parlamenta 2005. gada 24. februāra Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2005. gada 12. aprīļa Lēmums.

⁽³⁾ OV L 250, 19.9.1984., 17. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/55/EK (OV L 290, 23.10.1997., 18. lpp.).

- (6) Tādēļ ar šo direktīvu tuvina dalībvalstu tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, tostarp negodīgu reklāmu, kas rada tiešu kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm, tādējādi radot netiešu kaitējumu likumīgu konkurentu ekonomiskajām interesēm. Ievērojot proporcionalitātes principu, šī direktīva sargā patērētājus no šādas negodīgas komercprakses sekām, ja tās ir būtiskas, bet tajā ir atzīts, ka dažos gadījumos ietekme uz patērētājiem var būt niecīga. Tā arī neaptver un neietekmē valsts tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, kas rada kaitējumu tikai konkurentu ekonomiskajām interesēm vai attiecas uz tirgotāju darījumiem; pilnībā ņemot vērā subsidiaritātes principu, dalībvalstīs arī turpmāk varēs reglamentēt tādu praksi atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem, ja tās to gribēs. Šī direktīva arī neaptver un neietekmē Direktīvas 84/450/EEK noteikumus par reklāmu, kas maldina uzņēmējus, bet nemaldina patērētājus, un salīdzinošu reklāmu. Tāpat tā arī neietekmē pieņemto reklāmas un tirgdarbības praksi, piemēram, likumīgu preču izvietojumu, zīmolu diferencēšanu vai stimulu piedāvāšanu, kas var likumīgi ietekmēt to, kā patērētāji uztver produktus, un ietekmēt viņu rīcību, nemazinot spējas pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus.
- (7) Šī direktīva attiecas uz komercpraksi, kas ir tieši saistīta ar to, kā ietekmēt patērētāju lēmumus veikt ar produktiem saistītus darījumus. Tā neattiecas uz komercpraksi, ko īsteno galvenokārt citiem nolūkiem, tostarp, piemēram, komerciālai saziņai, kas paredzēta ieguldītājiem, tas ir, gada ziņojumiem un korporatīviem reklāmas materiāliem. Tā neattiecas uz tiesiskām prasībām, kas saistītas ar gaumi un piedienīgumu, kuru ziņā pastāv lielas atšķirības starp dalībvalstīm. Tāda komercprakse kā, piemēram, klientu piesaistīšana publiskās vietās var nebūt vēlama dalībvalstu kultūras tradīciju dēļ. Attiecīgi būtu jāļauj dalībvalstīm turpināt savā teritorijā aizliegt komercpraksi atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem gaumības un pieklājības dēļ, pat ja tāda prakse neierobežo patērētāju izvēles brīvību. Šīs direktīvas, un jo īpaši tās galveno klauzulu, piemērošanā būtu jāņem vērā katra atsevišķā gadījuma konteksts.
- (8) Ar šo direktīvu patērētāju ekonomiskās intereses ir tieši aizsargātas no negodīgas uzņēmēju komercprakses pret patērētājiem. Tādējādi tā arī netieši sargā likumīgus uzņēmumus no konkurentiem, kas neievēro šajā direktīvā paredzētos spēles noteikumus, un tādēļ garantē godīgu konkurenci jomā, ko koordinē ar šo direktīvu. Ir zināms, ka ir citādi komercprakses veidi, kas, kaut gan nekaitē patērētājiem, var radīt kaitējumu konkurentiem un klientiem, kas ir uzņēmēji. Komisijai būtu rūpīgi jāpārbauda vajadzība pēc Kopienas rīcības negodīgas konkurences jomā ārpus šajā direktīvā paredzētām pilnvarām un vajadzības gadījumā jāiesniedz priekšlikums, kas attiektos uz šiem pārējiem negodīgas konkurences aspektiem.
- (9) Šī direktīva neskar atsevišķas prasības, ko ceļ personas, kam kāda negodīga komercprakse ir radījusi kaitējumu. Tā arī neskar Kopienas un valsts tiesību aktus, kas attiecas uz līgumtiesībām, intelektuālā īpašuma tiesībām, produktu veselīguma un drošuma aspektiem, uzņēmējdarbības veikšanas nosacījumiem un atļauju izsniegšanas sistēmām, tostarp tos, kas atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem attiecas uz azartspēlēm, Kopienas konkurences noteikumus un attiecīgo valstu tiesību aktus, ar ko tos īsteno. Dalībvalstis savā teritorijā, kur darbojas tirgotājs, tādējādi varēs saglabāt vai ieviest komercprakses ierobežojumus un aizliegumus attiecībā uz, piemēram, alkoholu, tabaku vai medikamentiem, balstoties uz rūpēm par patērētāju veselības aizsardzību un drošību. Finanšu pakalpojumi un nekustamais īpašums, dēļ to sarežģītības un tiem piemītošiem nopietniem riskiem, rada vajadzību pēc sīki izstrādātām prasībām, tostarp pozitīvu pienākumu uzlikšanu tirgotājiem. Tādēļ finanšu pakalpojumu un nekustamā īpašuma jomā šī direktīva neskar dalībvalstu tiesības rīkoties ārpus tajā paredzētajiem noteikumiem, aizsargājot patērētāju ekonomiskās intereses. Nav lietderīgi šeit reglamentēt dārgmetālu izstrādājumu raudzes standarta sertifikāciju un norādes.
- (10) Jānodrošina saskaņība starp šīs direktīvas un spēkā esošo Kopienas tiesību aktu noteikumiem, jo īpaši, ja sīki izstrādātus noteikumus par negodīgu komercpraksi piemēro konkrētās nozarēs. Ar šo direktīvu tādēļ groza Direktīvu 84/450/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 20. maija Direktīvu 97/7/EK par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem ⁽¹⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 19. maija Direktīvu 98/27/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību ⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Direktīvu 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu ⁽³⁾. Šo direktīvu tādēļ piemēro tiktāl, ciktāl nav konkrētu noteikumu Kopienas tiesību aktos, kas reglamentē konkrētus negodīgas

(1) OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2002/65/EK (OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.).

(2) OV L 166, 11.6.1998., 51. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2002/65/EK.

(3) OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.

komercprakses aspektus, piemēram, prasības informācijai un noteikumus par to, kā informāciju pasniedz patērētājiem. Tā paredz patērētāju tiesību aizsardzību, ja attiecīgā nozarē nav konkrētu Kopienas tiesību aktu, un aizliedz tirgotājiem radīt nepareizu priekšstatu par produktu iedabu. Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz sarežģītiem produktiem, kas patērētājiem var radīt nopietnu apdraudējumu, piemēram, dažiem finanšu pakalpojumiem. Šī direktīva tāpat papildina Kopienas *acquis*, ko piemēro komercpraksi, kas rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm.

(11) Augstais konverģences līmenis, kas ir sasniegts, tuvinot valstu noteikumus ar šīs direktīvas starpniecību, rada vispārēju augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību. Ar šo direktīvu nosaka vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Ar to arī paredz noteikumus par agresīvu komercpraksi, kas pašreiz nav reglamentēta Kopienas līmenī.

(12) Saskaņošana būtiski stiprinās juridisku noteiktību gan patērētājiem, gan uzņēmējiem. Gan patērētāji, gan uzņēmēji varēs paļauties uz vienotu regulatīvu sistēmu, kas balstās uz skaidri definētiem juridiskiem jēdzieniem, kas visā Eiropas Savienībā reglamentē visus negodīgās komercprakses aspektus. Tādējādi būs likvidēti šķēršļi, kas radušies tā dēļ, ka noteikumi par negodīgu komercpraksi, kas kaitē patērētāju ekonomiskajām interesēm, ir sadrumstaloti, un šajā jomā varēs izveidot iekšējo tirgu.

(13) Lai sasniegtu Kopienas mērķus, likvidējot šķēršļus iekšējā tirgus darbībai, dalībvalstīs spēkā esošās atšķirīgās vispārējās klauzulas un tiesību principi jāaizstāj ar jaunām klauzulām un principiem. Tādēļ ar šo direktīvu nosaka vienotu kopēju, vispārēju aizliegumu, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Lai stiprinātu patērētāju uzticību, vispārējais aizliegums būtu vienādi jāattiecinā uz negodīgu komercpraksi, ko veic vai nu ārpus jebkādam tirgotāju un patērētāju līgumsaistībām, vai pēc līguma noslēgšanas un tā izpildes laikā. Vispārēju aizliegumu īsteno, izstrādājot noteikumus par diviem vispierastākajiem komercprakses paveidiem, proti, maldinošu komercpraksi un agresīvu komercpraksi.

(14) Vēlams, lai maldinoša komercprakse ietvertu tādu praksi, arī maldinošu reklāmu, kas, maldinot patērētājus, viņiem liedz iespēju izdarīt pamatotu un tādējādi arī efektīvu izvēli. Atbilstīgi dalībvalstu tiesību aktiem un praksei, kas attiecas

uz maldinošu reklāmu, šī direktīva klasificē maldinošu praksi maldinošās darbībās un maldinošos noklusējumos. Attiecībā uz noklusējumiem šajā direktīvā ir noteikts ierobežots apjoms būtiskas informācijas, kas vajadzīga patērētājam, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu. Tāda informācija nebūs jāizpauž visās reklāmās, bet tikai, ja tirgotājs nāk klajā ar uzaicinājumu veikt pirkumu, kas ir šajā direktīvā skaidri definēts jēdziens. Šajā direktīvā izmantotā pilnīgas saskaņošanas pieeja neliedz dalībvalstīm savos tiesību aktos precizēt īpašu produktu, piemēram, kolekcijas priekšmetu vai elektropreču, galvenās īpašības, kuru noklusēšana būtu būtiska, īstenojot uzaicinājumu veikt pirkumu. Šī direktīva neparedz mazināt patērētāju izvēli, aizliedzot tādu produktu popularizēšanu, kuri izskatās līdzīgi citiem produktiem, ja vien līdzība patērētājos nerada neskaidrību par produkta komerciālo izcelsmi un tādēļ maldina. Šai direktīvai nebūtu jāskar spēkā esošie Kopienas tiesību akti, kas skaidri dod dalībvalstīm iespēju izvēlēties starp vairākiem veidiem, kā reglamentēt patērētāju aizsardzību komercprakses jomā. Šai direktīvai jo īpaši nebūtu jāskar 13. panta 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīvā 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē ⁽¹⁾.

(15) Ja Kopienas tiesības paredz prasības informācijai, kas ir saistītas ar komerciālu saziņu, reklāmu un mārketingu, šo informāciju saskaņā ar šo direktīvu uzskata par būtisku. Dalībvalstis varēs paturēt vai pievienot prasības informācijai, kas ir saistītas ar līgumtiesībām un kam ir līgumtiesiskas sekas, ja to atļauj minimālās klauzulas spēkā esošajos Kopienas tiesību instrumentos. Šīs direktīvas II pielikumā ietverts nepilnīgs saraksts ar tādām prasībām informācijai, kas ietvertas *acquis*. Ņemot vērā pilnīgo saskaņošanu, ko ievieš ar šo direktīvu, tikai informācija, kas ir pieprasīta Kopienas tiesību aktos, ir uzskatāma par būtisku saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 5. punktu paredzēto mērķi. Ja dalībvalstis, balstoties uz Kopienas tiesību minimālajām klauzulām, ir ieviesušas tādas prasības informācijai, kas ir stingrākas par Kopienas tiesību aktos noteiktajām, šādas papildu informācijas noklusējumu neuzskata par maldinošu noklusējumu saskaņā ar šo direktīvu. Turpretī dalībvalstis varēs atstāt spēkā vai ieviest vēl stingrākus noteikumus atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem, lai patērētājiem nodrošinātu individuālu līgumisku tiesību aizsardzību augstākā līmenī, ja to pieļauj minimālās klauzulas Kopienas tiesību aktos.

⁽¹⁾ OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.

- (16) Noteikumiem par agresīvu komercpraksi būtu jāattiecas uz praksi, kas būtiski mazina patērētāju izvēles brīvību. Tāda prakse ietver uzmākšanos, piespiešanu, tostarp fiziska spēka izmantošanu, un nesamērīgu ietekmi.
- (17) Vēlams precizēt, kāda komercprakse ir negodīga visos apstākļos, lai nodrošinātu lielāku juridisku noteiktību. Tādēļ I pielikumā ietverts pilns visu šādas prakses paveidu saraksts. Šie ir vienīgie komercprakses piemēri, ko var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību 5. līdz 9. pantam. Sarakstu var grozīt tikai ar šīs direktīvas pārskatīšanu.
- (18) Ir pareizi visus patērētājus aizsargāt pret negodīgu komercpraksi; taču kopš Direktīvas 84/450/EEK stāšanās spēkā Tiesa, izskatot lietas, kas saistītas ar reklāmu, ir atzinusi par vajadzīgu pārbaudīt šīs prakses ietekmi uz iedomātu tipisko patērētāju. Saskaņā ar proporcionalitātes principu un lai dotu iespēju efektīvi piemērot aizsargpasākumus, kas paredzēti šajā direktīvā, tajā par atsauces lielumu izmantots pietiekami labi informēts, kā arī pietiekami vērīgs un piesardzīgs vidusmēra patērētājs, ņemot vērā sociālos, kultūras un valodas faktorus, kā to interpretējusi Tiesa, bet tajā arī paredzēti noteikumi, lai novērstu tādu patērētāju izmantošanu, kuru īpašības tos padara mazāk aizsargātus pret negodīgu komercpraksi. Ja kāda komercprakse ir īpaši vēsta uz konkrētu patērētāju grupu, piemēram, bērniem, vēlams, ka šīs komercprakses ietekmi vērtē no attiecīgās grupas vidusmēra pārstāvja viedokļa. Tādēļ ir lietderīgi tādu prakses veidu sarakstā, kuri visos apstākļos ir negodīgi, iekļaut noteikumu, kas, neieviešot pilnīgu bērniem paredzētas reklāmas aizliegumu, tos aizsargātu no tiešas pārliecināšanas par iegādi. Metode, ar kuru nosaka vidusmēra patērētāju, nav statistikas metode. Attiecīgo valstu tiesām un iestādēm būs jāizmanto pašu lemtspēja, lai noteiktu vidusmēra patērētāja tipisko reakciju katrā konkrētā gadījumā.
- (19) Ja konkrētas īpašības, piemēram, vecums, fiziski vai garīgi traucējumi vai lētticība, dara patērētājus īpaši viegli ietekmējamus ar kādu komercpraksi vai attiecīgu produktu un ja šī prakse var kropļot tikai tādu patērētāju saimniecisko rīcību tā, ka tirgotājs to var saprātīgi paredzēt, viņiem der nodrošināt pietiekamu aizsardzību, attiecīgo praksi vērtējot no attiecīgās grupas vidusmēra locekļa viedokļa.
- (20) Ir pareizi paredzēt vietu rīcības kodeksam, kas dotu tirgotājiem iespēju efektīvi piemērot šīs direktīvas principus konkrētās ekonomikas jomās. Nozarēs, kur tirgotāju rīcību reglamentē īpašas obligātas prasības, ir pareizi, ka šajos kodeksos arī dod norādījumus par prasībām attiecībā uz profesionālas rūpības ievērošanu šādās nozarēs. Kontrole, ko par kodeksu atbildīgās personas veic valstu vai Kopienas līmenī, lai novērstu negodīgu komercpraksi, var novērst vajadzību iesniegt prasības administratīvās iestādēs vai tiesā, un tādēļ tā būtu jāveicina. Lai sasniegtu augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, varētu informēt patērētāju organizācijas un iesaistīt tās rīcības kodeksu izstrādē.
- (21) Personām vai organizācijām, kurām saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktiem šajā jautājumā ir likumīgas intereses, jābūt pieejamiem tiesiskiem aizsardzības līdzekļiem, ar ko sākt tiesvedību pret negodīgu komercpraksi tiesā vai administratīvā iestādē, kas ir kompetenta pieņemt lēmumus par sūdzībām, vai sākt attiecīgu tiesvedību. Lai gan pierādīšanas pienākumu nosaka ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, ir pareizi dot iespēju tiesām un administratīvām iestādēm pieprasīt tirgotājiem sagādāt pietiekamus pierādījumus par to apgalvoto faktu patiesumu.
- (22) Dalībvalstīm ir jānosaka sankcijas par šīs direktīvas noteikumu pārkāpumiem un jānodrošina to izpilde. Šādām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.
- (23) Tā kā dalībvalstis nespēj pienācīgi sasniegt šīs direktīvas mērķus, proti, likvidēt iekšējā tirgus darbības šķēršļus, kas var būt attiecīgu valstu tiesību akti par negodīgu komercpraksi, un nodrošināt vispārēju augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par negodīgu komercpraksi, un tādēļ tos var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var paredzēt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas izklāstīts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas izklāstīts minētajā pantā, šī direktīva ir samērīga ar mērķi likvidēt šķēršļus iekšējā tirgus darbībai un panākt vispārēju augsta līmeņa patērētāju aizsardzību.
- (24) Būtu lietderīgi pārskatīt šo direktīvu, lai nodrošinātu to, ka šķēršļi iekšējā tirgus darbībai ir likvidēti un augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība ir sasniegta. Pēc pārskatīšanas Komisija varētu nākt klajā ar priekšlikumu grozīt šo direktīvu, un tas varētu paredzēt ierobežotu 3. panta 5. punktā minētās atkāpes termiņa pagarinājumu un/vai grozījumus citos patērētāju tiesību aizsardzības jomā pieņemtos tiesību aktos, kuri atspoguļo Komisijas patērētāju

tiesību aizsardzības politikas stratēģijā pausto apņemšanos pārskatīt spēkā esošo *acquis*, lai panāktu augsta līmeņa kopēju patērētāju aizsardzību.

- (25) Šī direktīva respektē pamattiesības un principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Mērķis

Šīs direktīvas mērķis ir dot ieguldījumu iekšējā tirgus pareizā darbībā un sasniegt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kura rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

- a) "patērētājs" ir jebkura fiziska persona, kas komercpraksē, uz ko attiecas šī direktīva, darbojas nolūkos, kas neattiecas uz tās uzņēmējdarbību, amatniecību vai profesiju;
- b) "tirgotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas komercpraksē, uz ko attiecas šī direktīva, darbojas nolūkos, kas attiecas uz tā uzņēmējdarbību, amatniecību vai profesiju, un arī jebkura persona, kas darbojas tirgotāja vārdā vai uzdevumā;
- c) "produkts" ir jebkura prece vai pakalpojums, tostarp nekustams īpašums, tiesības un pienākumi;
- d) "uzņēmēja komercprakse attiecībā pret patērētājiem" (turpmāk – arī "komercprakse") ir jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem;
- e) "būtiski kropļot patērētāju saimniecisko rīcību" nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis;
- f) "rīcības kodekss" ir vienošanās vai tādu noteikumu kopums, kas nav ietverts dalībvalsts normatīvos vai administratīvos tiesību aktos un kas nosaka to tirgotāju uzvedību, kuri uzņemas kodeksā minētos pienākumus attiecībā uz vienu vai vairākiem komercprakses paveidiem vai uzņēmējdarbības nozarēm;
- g) "par kodeksu atbildīgā persona" ir jebkurš subjekts, tostarp tirgotājs vai tirgotāju grupa, kas ir atbildīga par rīcības kodeksa izstrādi un pārskatīšanu un/vai par uzraudzību attiecībā uz to, kā tie, kas ir uzņēmušies kodeksā paredzētos pienākumus, tos ievēro;
- h) "profesionālā rūpība" ir īpašas prasmes un rūpības līmenis, kādu var pamatoti sagaidīt tirgotāju izrādām pret patērētājiem un kurš ir samērīgs ar godīgu tirgus praksi un/vai vispārēju labas ticības principu tirgotāja darbības jomā;
- i) "uzaicinājums veikt pirkumu" ir komerciālās saziņas forma, kas norāda produkta īpašības un cenu izmantotajai komerciālās saziņas formai piemērotā veidā un tādējādi dod iespēju patērētājam veikt pirkumu;
- j) "nesamērīga ietekme" ir varas pozīcijas izmantošana attiecībā pret patērētāju, izdarot spiedienu, pat neizmantojot fizisku spēku un nedraudot ar tā izmantošanu, lai ievērojami ierobežotu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu;
- k) "lēmums veikt darījumu" ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties;
- l) "reglamentēta profesija" ir profesionāla darbība vai profesionālu darbību kopums, kam var pievērsties vai kurā var darboties, vai kuras vienā darbošanās veidā var darboties ar tiešu vai netiešu nosacījumu, ka ir iegūta īpaša profesionāla kvalifikācija saskaņā ar normatīviem vai administratīviem tiesību aktiem.

3. pants

Piemērošanas joma

1. Šī direktīva attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem, kā izklāstīts 5. pantā, pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā.

2. Šī direktīva neskar līgumtiesības un jo īpaši noteikumus par līguma spēkā esamību, tā veidošanu vai sekām.

3. Šī direktīva neskar Kopienas vai valsts noteikumus par produktu veselīguma un drošības aspektiem.

4. Ja šī direktīva un citi Kopienas noteikumi, kas reglamentē konkrētus negodīgas komercprakses aspektus, nonāk pretrunā, priekšroku dod minētajiem citiem Kopienas noteikumiem, un tos piemēro attiecībā uz šiem konkrētiem aspektiem.

5. Dalībvalstis sešus gadus pēc 2007. gada 12. jūnija drīkst šīs direktīvas jomā turpināt piemērot savus noteikumus, ar ko paredz vairāk ierobežojumu vai prasību, salīdzinot ar šo direktīvu, un ar ko īsteno direktīvas, kurās ietvertas minimālās saskaņošanas klauzulas. Šiem pasākumiem jābūt būtiski nepieciešamiem, lai pienācīgi aizsargātu patērētājus pret negodīgu komercpraksi, un tiem jābūt samērīgiem ar šo sasniedzamo mērķi. Vajadzības gadījumā 18. pantā minētā pārskatīšanā var ietvert priekšlikumu par šīs atkāpes termiņa pagarināšanu uz turpmāku ierobežotu laiku.

6. Dalībvalstis tūlīt ziņo Komisijai par jebkuriem valsts noteikumiem, ko piemēro saskaņā ar 5. punktu.

7. Šī direktīva neskar noteikumus, ar ko nosaka tiesu jurisdikciju.

8. Šī direktīva neskar nekādus uzņēmējdarbības veikšanas vai atļauju izsniegšanas sistēmu nosacījumus vai ētikas kodeksus, vai citus konkrētus noteikumus, ar ko reglamentē reglamentētas profesijas, lai uzturētu augstus profesionāla godīguma standartus, ko dalībvalstis atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem var noteikt profesionāļiem.

9. Attiecībā uz "finanšu pakalpojumiem", kā definēts Direktīvā 2002/65/EK, un nekustamo īpašumu dalībvalstis var piemērot noteikumus, ar ko paredz vairāk ierobežojumu vai prasību, salīdzinot ar šo direktīvu, jomā, uz ko tā paredz tuvināšanu.

10. Šī direktīva neattiecas uz tādu dalībvalstu normatīvo un administratīvo tiesību aktu piemērošanu, kuri attiecas uz dārgmetālu priekšmetu raudzes standarta sertifikāciju un norādēm.

4. pants

Iekšējais tirgus

Dalībvalstis neierobežo nedz pakalpojumu sniegšanas brīvību, nedz brīvu preču apriti tādu iemeslu dēļ, kas ir šīs direktīvas tuvinātajā jomā.

2. NODAĻA

NEGODĪGA KOMERCPRAKSE

5. pants

Negodīgas komercprakses aizliegums

1. Negodīga komercprakse ir aizliegta.
2. Komercprakse ir negodīga, ja:
 - a) tā ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām

un

- b) tā attiecībā uz produktu būtiski kropļo vai var būtiski kropļot tā vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību, kuru produkts sasniedz vai kuram tas adresēts, vai vidusmēra grupas pārstāvja saimniecisko rīcību attiecībā uz produktu, ja komercprakse ir vērsta uz īpašu patērētāju grupu.

3. Tādu komercpraksi, kas var būtiski kropļot tikai precīzi nosakāmas patērētāju grupas saimniecisko rīcību, kuri garīgu vai fizisku traucējumu, vecuma vai lētticības dēļ ir īpaši neaizsargāti pret tādu praksi vai attiecīgo produktu, tādējādi, ka varētu saprātīgi paredzēt, ka tirgotājam tas būtu bijis jāprognozē, vērtē no tādas grupas vidusmēra pārstāvja viedokļa. Tas neskar parasto un likumīgo reklāmas praksi lietot pārspīlētus izteicienus vai izteicienus, ko nav paredzēts uztvert burtiski.

4. Jo īpaši komercprakse ir negodīga, ja:

a) tā maldina, kā izklāstīts 6. un 7. pantā,

vai

b) tā ir agresīva, kā izklāstīts 8. un 9. pantā.

5. Šīs direktīvas I pielikumā dotajā sarakstā ietverti komercprakses veidi, kas visos apstākļos uzskatāmi par negodīgiem. To pašu vienotu sarakstu piemēro visās dalībvalstīs, un to var grozīt tikai ar šīs direktīvas pārskatīšanu.

1. Iedaļa

Maldinoša komercprakse

6. pants

Maldinošas darbības

1. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tajā sniedz nepareizu informāciju un tādēļ tā ir nepatiesa vai ja tā jebkādā veidā, tostarp vispārējā sniegumā, maldina vai var maldināt vidusmēra patērētāju, pat ja informācija ir faktiski pareiza, attiecībā uz vienu vai vairākiem šeit turpmāk uzskaitītajiem elementiem un jebkādā gadījumā liek vai var likt patērētājam pieņemt lēmumu veikt darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis:

a) produkta esamība vai īpašības;

b) produkta galvenās īpašības, piemēram, tā pieejamība, labumi, riski, izpildījums, sastāvs, piederumi, garantijas apkalpošana un sūdzību izskatīšanas procedūra, izgatavošanas vai sniegšanas metode un laiks, piegāde, atbilde nolūkam, pielietojums, daudzums, sīks apraksts, ģeogrāfiskā un komerciālā izcelsme vai rezultāti, ko var gaidīt, to lietojot, vai ar šo produktu veikto testu vai pārbaūžu rezultāti vai būtiskas īpašības;

c) tirgotāja saistību apjoms, attiecīgās komercprakses motīvi un pārdošanas procesa īpašības, jebkurš paziņojums vai simbols attiecībā uz tiešu vai netiešu tirgotāja vai produkta sponsorēšanu vai atbalstu;

d) cena vai cenas aprēķināšanas veids vai konkrēta cenas atvieglojuma esamība;

e) vajadzību pēc apkopes, detaļas, tās nomaiņas vai labošanas;

f) tirgotāja vai viņa pārstāvja iedaba, īpašības un tiesības, piemēram, viņa identitāte un aktīvi, kvalifikācija, statuss, atzīšana, piederība vai sakari, rūpnieciskā, komerciālā vai intelektuālā īpašuma tiesības vai saņemtas godalgas un atzinības;

g) patērētāja tiesības, tostarp tiesības precī nomainīt vai saņemt atlīdzinājumu atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Direktīvai 1999/44/EK par dažiem patērētāja preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām ⁽¹⁾, vai risks, kas varētu viņu apdraudēt.

2. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, attiecībā uz tā faktiem, ņemot vērā visas īpašības un apstākļus, tā vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis, un tas ietver:

a) jebkuru tirgdarbību attiecībā uz produktu, tostarp salīdzinošu reklāmu, kas izraisa jebkādu reklāmas devēja un konkurenta produktu, preču zīmju, tirdzniecības nosaukumu un citu atšķirības zīmju sajaukšanu;

b) gadījumus, ja tirgotājs neievēro rīcības kodeksā ietvertos pienākumus, ko viņš ir uzņēmies, ja:

i) pienākums nav tikai vēlmju līmenī, bet ir stingrs un pierādāms,

un

ii) tirgotājs, veicot komercpraksi, norāda, ka rīcības kodekss viņam ir saistošs.

7. pants

Maldinoša noklusēšana

1. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, attiecībā uz tās faktiem, ņemot vērā visas īpašības un apstākļus un saziņas līdzekļa nepilnības, tā noklusē būtisku informāciju, kas vidusmēra patērētājam ir vajadzīga, lai varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, un tādējādi vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis.

⁽¹⁾ OV L 171, 7.7.1999., 12. lpp.

2. Par maldinošu noklusēšanu arī uzskata gadījumus, ja tirgotājs, ņemot vērā 1. punktā aprakstīto, tajā minēto būtisko informāciju slēpj vai sniedz neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā vai nenorāda uz komercprakses komercnolūku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs, un ja tas jebkurā no minētajiem gadījumiem liek vai var likt vidusmēra patērētājam pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

3. Ja komercpraksē izmantotā saziņas līdzekļa dēļ rodas vietas vai laika ierobežojumus, tad, konstatējot to, vai informācija ir noklusēta, ņem vērā tādas ierobežojumus un jebkurus tirgotāja veiktus pasākumus, lai informētu patērētājus ar citiem līdzekļiem.

4. Ja īsteno uzaicinājumu veikt pirkumu, šādu informāciju uzskata par būtisku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs:

- a) produkta galvenās īpašības, ciktāl tas ir piemērots saistībā ar saziņas līdzekli un pašu produktu;
- b) tirgotāja ģeogrāfiskā adrese un identitāte, piemēram, viņa tirdzniecības nosaukums un vajadzības gadījumā tā tirgotāja ģeogrāfiskā adrese un identitāte, kura uzdevumā viņš darbojas;
- c) cena, tostarp visi nodokļi, vai, ja produkta iedabas dēļ cenu nevar pamatot ar aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī vajadzības gadījumā visi papildu kravas, piegādes vai pasta maksājumi, vai, ja tādas maksājumus nevar pamatot ar aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu maksājumi var būt iekasējami;
- d) maksāšanas, piegādes, darbības un sūdzību izskatīšanas procedūras, ja tās ir citādas, nekā to paredz profesionālā rūpība;
- e) atcelšanas vai atsaukšanas tiesību esamība, ja tās saistītas ar produktiem vai darījumiem.

5. Kopienas tiesību aktos noteiktās prasības informācijai, kuras attiecas uz komerciālo saziņu, tostarp reklāmu un tirgdarbību, un kuru nepilnīgs uzskaitījums atrodams II pielikumā, uzskata par būtiskām.

2. Iedaļa

Agresīva komercprakse

8. pants

Agresīva komercprakse

Komercpraksi uzskata par agresīvu, ja faktiski, ņemot vērā visas tās īpašības un visus apstākļus, tā ar uzmākšanos, piespiešanu, tostarp fiziska spēka izmantošanu vai nesamērīgu ietekmi, būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz produktu un tādējādi liek vai var likt viņam pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis.

9. pants

Uzmākšanās, piespiešanas un nesamērīgas ietekmes izmantošana

Konstatējot to, vai komercpraksē izmantota uzmākšanās, piespiešana vai nesamērīga ietekme, ņem vērā:

- a) notikuma laiku, vietu, iedabu vai ilgumu;
- b) draudīgas vai aizvainojošas runas vai uzvedības izmantošanu;
- c) to, vai tirgotājs izmanto jebkuru konkrētu nelaimi vai tik nopietnus apstākļus, kas mazina patērētāja spriestspējas, ja tirgotājs apzinās tādas nelaimes un apstākļus, lai ietekmētu patērētāju lēmumu par produktu;
- d) jebkurus apgrūtinājošus vai nesamērīgus nelikumiskus šķēršļus, ko tirgotājs uzliek, ja patērētājs vēlas izmantot līgumiskas tiesības, tostarp tiesības līgumu izbeigt vai izvēlēties citu produktu vai citu tirgotāju;
- e) jebkurus draudus veikt jebkuras darbības, ko likumīgi nedrīkst veikt.

3. NODAĻA

RĪCĪBAS KODEKSI

10. pants

Rīcības kodeksi

Šī direktīva pieļauj negodīgas komercprakses kontroli, ko dalībvalstis var veicināt un ko veic par rīcības kodeksu atbildīgās personas, un 11. pantā minēto personu vai organizāciju vēršanās pie tādām struktūrām, ja lietu izskatīšana šādās struktūrās ir paredzēta papildus lietu izskatīšanai tiesā vai administratīvās iestādēs, kā minēts tajā pantā.

Vēršanos šādās kontroles struktūrās nedrīkst uzskatīt par līdzvērtīgu tiesu vai administratīvās pārsūdzības līdzekļiem, kas noteikti 11. pantā.

4. NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

11. pants

Izpilde

1. Dalībvalstis nodrošina piemērotus un efektīvus līdzekļus, lai apkarotu negodīgu komercpraksi nolūkā nodrošināt šīs direktīvas prasību ievērošanu patērētāju interesēs.

Tādi līdzekļi ietver tiesību normas, saskaņā ar ko tādas personas vai organizācijas, kurām saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktiem ir likumīgas intereses apkarot negodīgu komercpraksi, tostarp konkurenti, var:

a) celt prasību tiesā pret šādu negodīgu komercpraksi

un/vai

b) ierosināt šādas negodīgas komercprakses izskatīšanu administratīvā iestādē, kas ir kompetenta vai nu pieņemt lēmumus par sūdzībām, vai ierosināt attiecīgu tiesvedību.

Katra dalībvalsts nosaka, kuru no šīm iespējām izmantot, kā arī to, vai dot iespēju tiesām vai administratīvām iestādēm pieprasīt, lai pirms lietas ierosināšanas būtu izmantoti citi noteikti līdzekļi sūdzību izskatīšanai, tostarp 10. pantā minētie līdzekļi. Šīs

iespējas ir pieejamas neatkarīgi no tā, vai ietekmētie patērētāji atrodas dalībvalsts teritorijā, kur atrodas tirgotājs, vai citā dalībvalstī.

Katra dalībvalsts nosaka:

a) vai šos tiesiskos līdzekļus var vērst atsevišķi vai kopā pret vairākiem tirgotājiem vienā tautsaimniecības nozarē

un

b) vai šos tiesiskos līdzekļus var vērst pret par kodeksu atbildīgo personu, ja attiecīgais kodekss veicina tiesisko prasību neievērošanu.

2. Saskaņā ar 1. punktā minētajām tiesību normām dalībvalstis tiesām vai administratīvām iestādēm piešķir pilnvaras, kas ļauj gadījumos, kad tās uzskata šādus pasākumus par vajadzīgiem, ņemot vērā visu iesaistīto intereses, it sevišķi sabiedrības intereses:

a) likt pārtraukt negodīgu komercpraksi vai ierosināt attiecīgu tiesvedību, lai panāktu negodīgas komercprakses pārtraukšanu,

vai

b) aizliegt negodīgu komercpraksi vai ierosināt attiecīgu tiesvedību, lai panāktu negodīgas komercprakses aizliegšanu, ja negodīga komercprakse vēl nav sākusies, bet tās īstenošana ir paredzama,

pat nepierādot tirgotāja faktiski nodarītos zaudējumus vai kaitējumu, nodomu vai nolaidību.

Dalībvalstis arī paredz paātrinātu procedūru, lai veiktu pirmajā daļā minētos pasākumus:

— vai nu pagaidu kārtā,

vai

— ar galīgo spēku,

zinot, ka katra dalībvalsts nosaka, kuru no abām iespējām izvēlēties.

Dalībvalstis turklāt var piešķirt tiesām vai administratīvām iestādēm pilnvaras, lai likvidētu sekas, ko rada negodīga komercprakse, par kuras izbeigšanu ir pieņemts galīgs lēmums:

a) prasīt attiecīgā lēmuma pilnīgu vai daļēju publicēšanu tādā formā, kādu uzskata par piemērotu;

b) papildus pieprasīt publicēt paziņojumu ar labojumu.

3. Panta 1. punktā minētās administratīvās iestādes:

a) ir izveidotas tā, lai neizraisītu šaubas par to objektivitāti;

b) pieņemot lēmumus par sūdzībām, ir attiecīgi pilnvarotas efektīvi pārraudzīt un panākt savu lēmumu efektīvu ievērošanu;

c) parasti paskaidro savu lēmumu iemeslus.

Ja administratīvā iestāde ekskluzīvi īsteno 2. punktā minētās pilnvaras, tā vienmēr paskaidro savu lēmumu iemeslu. Turklāt tādā gadījumā jāparedz norma par procedūrām, ar ko var tiesā pārsūdzēt administratīvās iestādes pilnvaru nepareizu vai nepamatotu īstenošanu vai tādu pilnvaru nepareizu vai nepamatotu neizmantošanu.

12. pants

Tiesas un administratīvās iestādes: prasību pamatojums

Dalībvalstis pilnvaro tiesas vai administratīvās iestādes, lai, izskatot 11. pantā paredzētās civillietas vai administratīvās lietas, tās varētu:

a) pieprasīt tirgotājam sagādāt pierādījumus par komercpraksē apgalvoto faktu patiesumu, ja, ņemot vērā tirgotāja un jebkuras procesa puses likumīgās intereses, tāda prasība šķiet atbilstīga, ievērojot konkrētās lietas apstākļus,

un

b) uzskatīt apgalvotos faktus par nepatiesiem, ja saskaņā ar a) apakšpunktu pieprasītie pierādījumi nav sagādāti vai ja tiesa vai administratīvā iestāde tos uzskata par nepietiekamiem.

13. pants

Sankcijas

Dalībvalstis nosaka sankcijas gadījumiem, kad tiek pārkāpti šīs direktīvas piemērošanai pieņemtie valsts noteikumi, un veic visus vajadzīgus pasākumus, lai nodrošinātu šo sankciju piemērošanu. Šādām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

14. pants

Grozījumi Direktīvā 84/450/EEK

Ar šo Direktīvu 84/450/EEK groza šādi:

1. Direktīvas 1. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“1. pants

Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt tirgotājus pret maldinošu reklāmu un tās negodīgām sekām, kā arī paredzēt nosacījumus, ar kādiem salīdzinoša reklāma ir atļauta.”

2. Direktīvas 2. pantā:

— ar šādu punktu aizstāj 3. punktu:

“3. “Tirgotājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas darbojas nolūkos, kas attiecas uz tā uzņēmējdarbību, amatniecību vai profesiju, un arī jebkura persona, kas darbojas tirgotāja vārdā vai uzdevumā.”

— papildina ar šādu punktu:

“4. “Par kodeksu atbildīgā persona” ir jebkurš subjekts, tostarp tirgotājs vai tirgotāju grupa, kas ir atbildīga par rīcības kodeksa izstrādi un pārskatīšanu un/vai par uzraudzību attiecībā uz to, kā tie, kas ir uzņēmušies kodeksā paredzētos pienākumus, tos ievēro.”

3. Direktīvas 3.a pantu aizstāj ar šādu pantu:

"3.a pants

1. Salīdzinoša reklāma tiktāl, cik tā attiecas uz salīdzinājumu, ir atļauta, ja tā atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) tā nav maldinoša atbilstīgi šīs direktīvas 2. panta 2. punktam, 3. pantam un 7. panta 1. punktam vai 6. un 7. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (*);
- b) tā salīdzina preces vai pakalpojumus, kas apmierina vienādas vajadzības vai ir paredzēti vienam un tam pašam nolūkam;
- c) tā objektīvi salīdzina vienu vai vairākas šo preču un pakalpojumu būtiskas, attiecīgas, pārbaudāmas un reprezentatīvas pazīmes, pie kā var piederēt cena;
- d) tā nediskreditē vai nenomelno konkurenta preču zīmes, tirdzniecības nosaukumus, citas atšķirības zīmes, preces, pakalpojumus, darbības vai apstākļus;
- e) reklamējot produktus ar izcelsmes vietas norādi, tā katrā konkrētā gadījumā attiecas uz produktiem ar vienādām norādēm;
- f) tā negodīgi neizmanto konkurenta preču zīmes, tirdzniecības nosaukuma vai citu atšķirības zīmju reputāciju vai konkurējošu produktu izcelsmes vietas norādes reputāciju;
- g) tā neuzdod preces vai pakalpojumus par tādu preču vai pakalpojumu imitācijām vai atdarinājumiem, kam ir aizsargāta preču zīme vai tirdzniecības nosaukums;
- h) tā neliek tirgotājiem jaukt reklāmas devējus ar konkurentiem vai reklāmas devēja preču zīmes, tirdzniecības nosaukumus, citas atšķirības zīmes, preces vai pakalpojumus ar konkurenta preču zīmēm, tirdzniecības nosaukumiem, citām atšķirības zīmēm, precēm vai pakalpojumiem.

4. Direktīvas 4. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Dalībvalstis nodrošina piemērotus un efektīvus līdzekļus, lai apkarotu maldinošu reklāmu un nolūkā nodrošināt salīdzinošas reklāmas noteikumu ievērošanu tirgotāju un konkurentu interesēs. Tādi līdzekļi ietver tiesību normas, saskaņā ar ko tādas personas vai organizācijas, kurām saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktiem ir likumīgas intereses apkarot maldinošu reklāmu vai reglamentēt salīdzinošu reklāmu, var:

- a) celt tiesā prasību pret tādu reklāmu

vai

- b) ierosināt šādas reklāmas izskatīšanu administratīvā iestādē, kas ir kompetenta vai nu pieņemt lēmumus par sūdzībām, vai ierosināt attiecīgu tiesvedību.

Katra dalībvalsts nosaka, kuru no šīm iespējām izmantot, kā arī to, vai dot iespēju tiesām vai administratīvām iestādēm pieprasīt, lai pirms lietas ierosināšanas būtu izmantoti citi noteikti līdzekļi sūdzību izskatīšanai, tostarp 5. pantā minētie līdzekļi.

Katra dalībvalsts nosaka:

- a) vai šos tiesiskos līdzekļus var vērst atsevišķi vai kopā pret vairākiem tirgotājiem vienā un tajā pašā tautsaimniecības nozarē

un

- b) vai šos tiesiskos līdzekļus var vērst pret par kodeksu atbildīgo personu, ja attiecīgais kodekss veicina tiesisko prasību neievērošanu."

5. Direktīvas 7. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm paturēt vai pieņemt noteikumus, kuru nolūks ir tirgotājiem un konkurentiem nodrošināt plašāku aizsardzību pret maldinošu reklāmu."

(*) OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp."

15. pants

Grozījumi Direktīvās 97/7/EK un 2002/65/EK

1. Direktīvas 97/7/EK 9. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“9. pants

Nepasūtītu preču pārdošana

Ņemot vērā nepasūtīto preču pārdošanas prakses aizliegšanu, kura paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (*), dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai atbrīvotu patērētājus no jebkādas atbildības sniegšanas nepasūtītas piegādes gadījumos, un atbildes nesniegšana nav uzskatāma par piekrišanu.

(*) OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.”

2. Direktīvas 2002/65/EK 9. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“9. pants

Ņemot vērā nepasūtītu preču pārdošanas prakses aizliegšanu, kura paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (*), un neskarot dalībvalstu tiesību aktu noteikumus par distances līgumu automātisku atjaunošanu, ja šādi noteikumi pieļauj automātisku atjaunošanu, dalībvalstis veic pasākumus, lai atbrīvotu patērētājus no jebkurām saistībām nepasūtītas piegādes gadījumos, un atbildes nesniegšana nav uzskatāma par piekrišanu.

(*) OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.”

16. pants

Grozījumi Direktīvā 98/27/EK un Regulā (EK) Nr. 2006/2004

1. Direktīvas 98/27/EK pielikumā 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).”

2. Pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regulā (EK) Nr. 2006/2004 par to valsts iestāžu sadarbību, kas ir atbildīgas par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā (“Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā”) (1), papildina ar šādu punktu:

“16. Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).”

17. pants

Informācija

Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai informētu patērētājus par saviem tiesību aktiem, ar kuriem pārņem šo direktīvu, un vajadzības gadījumā mudina tirgotājus un par kodeksu atbildīgās personas informēt patērētājus par viņu rīcības kodeksiem.

18. pants

Pārskatīšana

1. Komisija vēlākais līdz 2011. gada 12. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispusīgu ziņojumu par šīs direktīvas, un jo īpaši tās 3. panta 9. punkta, 4. panta un I pielikuma, piemērošanu, par turpmākas to Kopienas tiesību saskaņošanas un vienkāršošanas iespējām, kas attiecas uz patērētāju tiesību aizsardzību, un, ņemot vērā 3. panta 5. punktu, par pasākumiem, kas jāveic Kopienas līmenī, lai nodrošinātu to, ka saglabājas atbilstīga līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumu pārskatīt šo direktīvu vai citas attiecīgas Kopienas tiesību aktus.

2. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar Līgumu cenšas pieņemt lēmumu divu gadu laikā pēc tam, kad Komisija ir iesniegusi kādu priekšlikumu saskaņā ar 1. punktu.

19. pants

Pārņemšana

Dalībvalstis pieņem un publicē normatīvos un administratīvos tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai panāktu atbilstību šai direktīvai, vēlākais 2007. gada 12. jūnijā. Tās tūlīt par to informē Komisiju, kā arī nekavējoties informē Komisiju par jebkādiem vēlākiem grozījumiem.

(1) OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

Tās piemēro šos pasākumus vēlākais 2007. gada 12. decembrī. Kad dalībvalstis paredz minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

21. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2005. gada 11. maijā

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*
J. P. BORRELL FONTELLES

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
N. SCHMIT

I PIELIKUMS

KOMERCPRAKSE, KAS JEBKUIROS APSTĀKĻOS UZSKATĀMA PAR NEGODĪGU

Maldinoša komercprakse

- 1) Ja tirgotājs uzdodas par rīcības kodeksa parakstītāju, bet tas neatbilst patiesībai.
- 2) Ja izstāda uzticības zīmes, kvalitātes zīmes vai līdzīgas zīmes bez vajadzīgās atļaujas iegūšanas.
- 3) Ja apgalvo, ka rīcības kodeksu apstiprināja valsts vai citas struktūras, bet tas neatbilst patiesībai.
- 4) Ja apgalvo, ka tirgotāju (tostarp viņa komercpraksi) vai produktu ir sertificējusi, ieteikusi vai atļāvusi lietot valsts vai privāta struktūra, bet tas neatbilst patiesībai, vai ja tādu apgalvojumu izsaka neatbilstīgi sertifikācijas, ieteikuma vai lietojuma atļaujas nosacījumiem.
- 5) Ja aicina iegādāties produktus par noteiktu cenu, neatklājot kādus saprātīgus iemeslus, kas tirgotājam varētu būt, lai domātu, ka viņš varētu nespēt šos vai līdzvērtīgus produktus piedāvāt, piegādāt vai nodrošināt iepirkumu no cita tirgotāja, par tādu pašu cenu, pieņemamā laikposmā un pieņemamos daudzumos, ņemot vērā produktu, reklāmas apjomu un piedāvāto cenu (ēsmas reklāma).
- 6) Ja aicina iegādāties produktus par noteiktu cenu un tad:
 - a) atsakās parādīt reklamēto priekšmetu patērētājiem
vai
 - b) atsakās pieņemt par to pasūtījumus vai piegādāt pieņemamā laikā,
vai
 - c) demonstrē tā bojātu eksemplāru,
lai veicinātu cita produkta pārdošanu (ēsmas un apmaiņa).
- 7) Ja nepatiesi apgalvo, ka produkts būs pieejams tikai ļoti ierobežotu laiku vai ka tas būs pieejams ar īpašiem noteikumiem tikai ļoti ierobežotu laika posmā, lai izvilinātu no patērētājiem tūlītēju lēmumu un atņemtu pietiekamu iespēju vai laiku pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu.
- 8) Ja uzņemas nodrošināt garantijas apkalpošanu patērētājiem, ar ko tirgotājs pirms darījuma ir sazinājies valodā, kas nav tās dalībvalsts oficiālā valoda, kurā tirgotājs atrodas, un tad piedāvā šo pakalpojumu, tikai citā valodā, skaidri neatklājot to patērētājam pirms viņa piekrišanas darījumam.
- 9) Ja apgalvo vai kā citādi rada iespaidu, ka ražojumu var pārdot legāli, bet tā nav.

- 10) Ja patērētāja likumīgās tiesības pasniedz kā īpašu tirgotāja piedāvājuma iezīmi.
- 11) Ja saziņas līdzekļos izmanto redakcionālu saturu produkta pārdošanas veicināšanai, ja tirgotājs ir samaksājis par pārdošanas veicināšanu, nenorādot uz to saturā vai ar patērētājiem skaidri saprotamu attēlu vai skaņu palīdzību (reklāmraksts). Tas neskar Direktīvu 89/552/EEK ⁽¹⁾.
- 12) Ja izdara būtiski nepareizu apgalvojumu par patērētāja vai tā ģimenes personīgās drošības riska iedabu un apjomu, ja patērētājs neiegādājas produktu.
- 13) Ja produktu, kas ir līdzīgs kāda konkrēta ražotāja produktam, reklamē tā, lai apzināti maldinātu patērētāju, liekot viņam domāt, ka produktu ražojis tas pats ražotājs, lai gan tā nav.
- 14) Ja veido, veic vai veicina pārdošanas veicināšanas piramīdveida shēmu, saskaņā ar ko patērētāji maksā par iespēju saņemt kompensāciju, kas izriet galvenokārt no citu patērētāju iekļaušanas shēmā, nevis no produktu pārdošanas vai lietošanas.
- 15) Ja apgalvo, ka tirgotājs grasās pārtraukt tirdzniecību vai pārvākties uz citām telpām, bet tas neatbilst patiesībai.
- 16) Ja apgalvo, ka produkti spēj nodrošināt spēju laimēt azartspēlēs.
- 17) Ja nepatiesi apgalvo, ka produkts spēj izārstēt slimības, disfunkcijas vai defektus.
- 18) Ja sniedz būtiski nepatiesu informāciju par tirgus apstākļiem vai iespējām atrast produktu, lai pamudinātu patērētājus iegādāties produktu ar nosacījumiem, kas ir neizdevīgāki nekā normālos tirgus apstākļos.
- 19) Ja komercpraksē apgalvo, ka piedāvā konkursu vai balvas, bet aprakstītās balvas vai pieņemamu to ekvivalentu nesniedz.
- 20) Ja apraksta produktu kā "bezmaksas", "par velti", "bez atlīdzības" vai līdzīgi, ja patērētājam ir jāmaksā vēl kas vairāk par obligātajām izmaksām, kas rodas, reaģējot uz komercpraksi un saņemot produktu vai maksājot par tā piegādi.
- 21) Ja reklāmas materiālā iekļauj fakturrēķinu vai līdzīgu dokumentu, kas prasa samaksu, radot patērētājam iespaidu, ka viņš jau ir pasūtījis reklamēto produktu, bet tā nav.
- 22) Ja sniedz nepatiesu apgalvojumu vai rada nepatiesu priekšstatu, ka tirgotājs nedarbojas nolūkā, kas saistīts ar tā tirdzniecības, uzņēmējdarbības interesēm, amatu vai darba pienākumiem, vai nepatiesi uzdodas par patērētāju.
- 23) Ja rada nepatiesu priekšstatu, apgalvojot, ka produkta tehniskās apkopes pakalpojumi ir pieejami citā dalībvalstī, nevis tajā, kur produkts ticis pārdots.

⁽¹⁾ Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīva 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (OV L 298, 17.10.1989., 23. lpp.). Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/36/EK (OV L 202, 30.7.1997., 60. lpp.).

Agresīva komercprakse

- 24) Ja rada iespaidu, ka patērētājs nevar atstāt telpas pirms līguma noslēgšanas.
- 25) Ja veic personīgas vizītes patērētāja mājās, ignorējot patērētāja lūgumu aiziet un neatgriezties, izņemot gadījumos, ciktāl tas pamatots ar attiecīgas valsts tiesību aktiem, lai piespiestu pildīt līgumiskus pienākumus.
- 26) Ja nāk klajā ar uzstājīgiem un nevēlamiem piedāvājumiem ar telefona, faksa, e-pasta vai cita saziņas līdzekļa starpniecību, izņemot gadījumos, ciktāl tas pamatots attiecīgo valstu tiesību aktos, lai piespiestu pildīt līgumiskus pienākumus. Tas neskar Direktīvas 97/7/EK 10. pantu, Direktīvu 95/46/EK ⁽¹⁾ un Direktīvu 2002/58/EK.
- 27) Ja patērētājam, kas vēlas izdarīt prasību par apdrošināšanas polisi, prasa iesniegt dokumentus, ko saprātīgi nevar uzskatīt par tādiem, kas attiecas uz prasības pamatotību, vai sistemātiski izvairās no atbildes uz attiecīgo saraksti ar mērķi atturēt patērētāju no līgumisku tiesību izmantošanas.
- 28) Ja reklamā iekļauj tiešu pārliecināšanu bērniem pirkt vai pierunāt vecākus vai citus pieaugušos pirkt viņiem reklamēto produktu. Šis noteikums neskar 16. pantu Direktīvā 89/552/EEK par televīzijas apraidi.
- 29) Ja prasa tūlītēju vai atliktu maksājumu par tirgotāja piegādātiem produktiem, ko patērētājs nav pasūtījis, vai prasa tos atdot vai glabāt, izņemot gadījumos, ja produkts ir aizstājējs, kas piegādāts saskaņā ar Direktīvas 97/7/EK 7. panta 3. punktu (nepasūtītu preču pārdošana).
- 30) Ja skaidri informē patērētāju, ka gadījumā, ja patērētājs neiegādāsies produktu vai pakalpojumu, tirgotāja darbs vai iztika būs briesmās.
- 31) Ja rada nepatiesu priekšstatu, ka patērētājs jau ir ieguvis, iegūs vai pēc noteiktas darbības veikšanas iegūs balvu vai citu priekšrocību, lai gan patiesībā:
- nekādas balvas vai citas priekšrocības nav
 - vai
 - iespēja pieprasīt balvu vai citu priekšrocību rodas, ja patērētājs samaksā naudu vai viņam rodas izmaksas.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.). Direktīvā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

II PIELIKUMS

KOPIENAS TIESĪBU AKTU NOTEIKUMI, AR KO PAREDZ REKLĀMAS UN
KOMERCSAZIŅAS NOTEIKUMUS

4. un 5. pants Direktīvā 97/7/EK

3. pants Padomes 1990. gada 13. jūnija Direktīvā 90/314/EEK par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām ⁽¹⁾

3. panta 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 26. oktobra Direktīvā 94/47/EK par pircēju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem līgumos, saskaņā ar kuriem pērk tiesības uz laiku izmantot nekustamo īpašumu ⁽²⁾

3. panta 4. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvā 98/6/EK par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas ⁽³⁾

86. līdz 100. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 6. novembra Direktīvā 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm ⁽⁴⁾

5. un 6. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvā 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) ⁽⁵⁾

1.d pants Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvā 98/7/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 87/102/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz patēriņa kredītu ⁽⁶⁾

3. un 4. pants Direktīvā 2002/65/EK

1. panta 9. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 21. janvāra Direktīvā 2001/107/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvu ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), lai paredzētu noteikumus attiecībā uz pārvaldības sabiedrībām un vienkāršotiem projektiem ⁽⁷⁾

12. un 13. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 9. decembra Direktīvā 2002/92/EK par apdrošināšanas starpniecību ⁽⁸⁾

36. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra Direktīvā 2002/83/EK par dzīvības apdrošināšanu ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

⁽²⁾ OV L 280, 29.10.1994., 83. lpp.

⁽³⁾ OV L 80, 18.3.1998., 27. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 311, 28.11.2001., 67. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2004/27/EK (OV L 136, 30.4.2004., 34. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 101, 1.4.1998., 17. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 41, 13.2.2002., 20. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 9, 15.1.2003., 3. lpp.

⁽⁹⁾ OV L 345, 19.12.2002., 1. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2004/66/EK (OV L 168, 1.5.2004., 35. lpp.).

19. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvā 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem ⁽¹⁾

31. un 43. pants Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvā 92/49/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana ⁽²⁾ (Trešā nedzīvības apdrošināšanas direktīva)

5., 7. un 8. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīvā 2003/71/EK par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību ⁽³⁾

⁽¹⁾ OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 228, 11.8.1992., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/87/EK (OV L 35, 11.2.2003., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV L 345, 31.12.2003., 64. lpp.